

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί
από την
Ευρωπαϊκή Ένωση

FREZYDERM A.B.E.E.

Διεύθυνση έδρας Εταιρίας: Μενάνδρου 75, Αθήνα

Αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιριών: 36943/01/B/96/532

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ: 2365500100

Αρμόδια Αρχή: ΕΒΕΑ/Γ.Ε.ΜΗ

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Ιωάννης Αναστασίου, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Ευθύμιος Αναστασίου, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Κωνσταντίνα Αναστασίου, Μέλος
Αικατερίνη Μελισσάρη, Μέλος
Χρυσούλα Γκούσκου, Μέλος
Χρήστος Δόδουρας, Μέλος
Στέφανος Βαζάκας, Μέλος

**Ημερομηνία Έγκρισης
των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων:
30 Αυγούστου 2019**

Ορκωτός Ελεγκτής:
Εμμανουήλ Πετράκης

Ελεγκτική Εταιρεία:
TMS A.E. Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτή:
Με σύμφωνη γνώμη

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Διεύθυνση έδρας Εταιρίας:	Μενάνδρου 75 , Αθήνα
Αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιριών:	36943/01/Β/96/532
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ	2365500100
Αρμόδια Αρχή:	ΕΒΕΑ/Γ.Ε.ΜΗ
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	Ιωάννης Αναστασίου, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος Ευθύμιος Αναστασίου, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος Κωνσταντίνος Αναστασίου, Μέλος Αικατερίνη Μελισσάρη, Μέλος Χρυσούλα Γκούσκου, Μέλος Χρήστος Δόδουρας, Μέλος Στέφανος Βαζάκας, Μέλος
Ημερομηνία Έγκρισης των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων:	30 Αυγούστου 2019
Ορκωτός Ελεγκτής:	Εμμανουήλ Πετράκης
Ελεγκτική Εταιρεία:	TMS Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτή:	Με σύμφωνη γνώμη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	2
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	12
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	15
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	16
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	17
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	19
Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.....	20
1. Γενικές πληροφορίες	20
2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Αρχών	20
2.1 Βάση κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων.....	20
2.2 Ενοποίηση	24
2.3 Λειτουργικοί Τομείς.....	25
2.4 Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	25
2.5 Υπεραξία	26
2.6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	26
2.7 Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία	27
2.8 Επενδύσεις σε ακίνητα	27
2.9 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	28
2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (εκτός υπεραξίας).....	29
2.11 Χρηματοοικονομικά μέσα	29
2.12 Αποθέματα	32
2.13 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	32
2.14 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	32
2.15 Μετοχικό κεφάλαιο	32
2.16 Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	32
2.17 Δάνεια Τραπεζών.....	32
2.18 Μισθώσεις.....	33
2.19 Φόρος εισοδήματος (τρέχων και αναβαλλόμενος)	33
2.20 Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα και ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....	34
2.21 Παροχές στο προσωπικό.....	34
2.22 Αναγνώριση εσόδων.....	35
2.23 Έξοδα	36
2.24 Κέρδη ανά μετοχή.....	36
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	36
4. Μεταβολές στις λογιστικές αρχές.....	38
5. Ανακατάταξη κονδυλίων.....	45
6. Πληροφόρηση κατά τομέα.....	46
7. Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.....	47
7.1 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία.....	47

7.2	Άυλα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	48
7.3	Επενδύσεις σε θυγατρικές	49
7.4	Επενδύσεις σε Ακίνητα	50
7.5	Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	50
7.6	Αποθέματα	51
7.7	Εμπορικές και Λοιπές Απαιτήσεις	51
7.8	Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	52
7.9	Μετοχικό Κεφάλαιο	53
7.10	Αποθεματικά	53
7.11	Δανεισμός	54
7.12	Έσοδα Επομένων Χρήσεων	55
7.13	Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού	56
7.14	Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	57
7.15	Εμπορικές και Λοιπές Υποχρεώσεις	57
7.16	Φορολογικές Υποχρεώσεις	58
7.17	Ανάλυση Εξόδων	58
7.18	Λοιπά Έσοδα / (Έξοδα) Εκμετάλλευσης	59
7.19	Χρηματοοικονομικά Έσοδα / (Έξοδα)	59
7.20	Φόρος Εισοδήματος – Αναβαλλόμενοι Φόροι	60
7.21	Κέρδη ανά Μετοχή	63
7.22	Μερίσματα	64
8.	Συναλλαγές με Συνδεμένα Μέρη	64
9.	Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις	65
9.1	Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις από Επίδικες ή υπό Διαιτησία Διαφορές	65
9.2	Δεσμεύσεις από Λειτουργικές Μισθώσεις	65
9.3	Προβλέψεις και Λοιπές Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις	65
10.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	66
10.1	Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	66
10.2	Διαχείριση κεφαλαίου	68
10.3	Εύλογη αξία	69
11.	Υφιστάμενα Εμπράγματα Βάρη	70
12.	Αριθμός Απασχολούμενου Προσωπικού	70
13.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού	70

Έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018 (01/08-31/12/2018) εγκρίθηκαν προς δημοσιοποίηση από το Διοικητικό Συμβούλιο την 30^η Αυγούστου 2019.

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. &
Διευθύνων Σύμβουλος**

Ιωάννης Αναστασίου
ΑΔΤ ΑΒ 249702

**Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. &
Διευθύνων Σύμβουλος**

Ευθύμιος Αναστασίου
ΑΔΤ ΑΒ 345070

Η Προϊσταμένη Λογιστηρίου

Αικατερίνη Μελισσάρη
ΑΔΤ ΑΚ 758698

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Frezyderm Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Καλλυντικά - Φάρμακα - Είδη Διατροφής (η «Εταιρεία») παρουσιάζει την Έκθεσή του για τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ενοποιημένες και εταιρικές) της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος Frezyderm (ο «Όμιλος»), πέραν της Εταιρείας, περιλαμβάνει τη θυγατρική εταιρεία Frezyderm UK Ltd, στην οποία η Frezyderm ασκεί άμεσα έλεγχο.

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάχθηκαν βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(Α) Οικονομικός Απολογισμός 2018

Δεδομένου ότι τα κύρια οικονομικά στοιχεία της μητρικής Εταιρείας δε διαφέρουν σημαντικά από τα αντίστοιχα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου, καθώς οι πωλήσεις και το σύνολο ενεργητικού αποτελούν περίπου το 100% του συνόλου (διότι η θυγατρική εταιρεία Frezyderm UK Ltd δεν έχει αναπτύξει ακόμη την εμπορική της δραστηριότητα σε σημαντικό βαθμό), παραθέτουμε κατωτέρω οικονομικά στοιχεία που αφορούν τον Όμιλο.

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου κατά το 2018 μειώθηκε κατά 4,7% σε σχέση με το 2017 και ανήλθε σε Ευρώ 39.773.752,96 έναντι Ευρώ 41.726.890,37 της προηγούμενης χρήσης. Η μείωση του κύκλου εργασιών οφείλεται στη μείωση των πωλήσεων του βρεφικού γάλακτος. Σημειώνεται ότι τον Δεκέμβριο του 2017 η Διοίκηση του Ομίλου με ανακοίνωσή της προέβη σε προληπτική ανάκληση του βρεφικού γάλακτος παραγωγού εταιρείας Lactalis, το συνολικό ύψος των οποίων ανήλθε σε € 1.488.160,17. Η θυγατρική εταιρεία Frezyderm UK Ltd για το 2018 είχε κύκλο εργασιών GBP 491.291,15 έναντι του ποσού των GBP 254.643,95 της προηγούμενης χρήσης ήτοι αύξηση 93%.

Τα λειτουργικά έξοδα του Ομίλου ανήλθαν στη κλειόμενη χρήση σε Ευρώ 22.023.369,96 και είναι αυξημένα κατά 2,7% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (2017: Ευρώ 21.444.928,00). Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στα κόστη σχετιζόμενα με τις πωλήσεις και στα έξοδα προώθησης της θυγατρικής εταιρείας.

Τα λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και φόρων (EBIT) του Ομίλου κατά την χρήση 2018 ανήλθαν σε Ευρώ 4.891.942,51 έναντι Ευρώ 5.262.003,53 το 2017, παρουσιάζοντας μείωση κατά 7%. Ομοίως τα λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και φόρων (EBIT) της Εταιρείας ανήλθαν την χρήση 2018 σε Ευρώ 5.589.896,30 έναντι Ευρώ 6.324.367,40 στην προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας μείωση κατά 11,6%.

Τα λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, αποσβέσεων και φόρων (EBITDA) του Ομίλου κατά την χρήση 2018 ανήλθαν σε Ευρώ 5.161.260,43 έναντι Ευρώ 5.499.870,79 το 2017, παρουσιάζοντας μείωση κατά 6,2%.

Στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας, περιλαμβάνονται χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα ποσού Ευρώ 192.012,09 για το 2018, σημειώνοντας μείωση κατά 8,4% σε σχέση με το 2017.

Ο φόρος εισοδήματος (έξοδο) του Ομίλου ανήλθε σε Ευρώ 1.978.078,28 το 2018 έναντι Ευρώ 2.012.008,73 το 2017.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, τα καθαρά κέρδη χρήσης του Ομίλου για το 2018 ανέρχονται σε Ευρώ 2.800.863,76 έναντι Ευρώ 3.122.349,04 της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας μείωση 10,3%.

Οι καθαρές ταμειακές ροές του Ομίλου από λειτουργικές δραστηριότητες το 2018 μειώθηκαν κατά 54% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και ανήλθαν σε Ευρώ 1.284.043,36 έναντι Ευρώ 2.791.824,99 το 2017. Η μείωση οφείλεται κυρίως στην αρνητική μεταβολή του κεφαλαίου κίνησης.

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2018, ανήλθε σε Ευρώ 2.613.068,46 έναντι Ευρώ 2.361.477,25 την 31 Δεκεμβρίου 2017, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 10,65%.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι καθαρές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 17.422.475,68 σε σύγκριση με τα καθαρά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ύψους Ευρώ 21.409.575,46.

Χρηματοοικονομικοί δείκτες

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως ακολούθως:

Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	31.12.2018		31.12.2017	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	21.409.575,46	1,23	19.079.140,17	1,16
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.422.475,68		16.486.228,74	
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	31.12.2018		31.12.2017	
Μικτά Κέρδη Χρήσεως	23.756.216,66	0,60	25.662.291,45	0,62
Καθαρές Πωλήσεις Χρήσης	39.773.752,96		41.726.890,37	
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων	31.12.2018		31.12.2017	
Αποτελέσματα μετά Φόρων	2.800.863,76	0,52	3.122.349,04	0,67
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.405.892,80		4.685.786,22	
Δείκτης Οικονομικής Μοχλεύσεως	31.12.2018		31.12.2017	
Σύνολο Ενεργητικού	26.339.997,39	4,87	23.499.444,36	5,02
Ίδια Κεφάλαια	5.405.892,80		4.685.786,22	
Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης	31.12.2018		31.12.2017	
Ίδια Κεφάλαια	5.405.892,80	2,07	4.685.786,22	1,98
Ξένα Κεφάλαια	2.613.068,46		2.361.477,25	
Δείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις	31.12.2018		31.12.2017	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	21.409.575,46	1,02	19.079.140,17	1,01
Συνολικές Υποχρεώσεις	20.934.104,59		18.813.658,14	

FREZYDERM A.B.E.E.

(ποσά σε ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως ακολούθως:

Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	31.12.2018		31.12.2017	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	21.887.240,52	1,26	19.479.395,40	1,07
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.394.869,96		16.367.464,77	
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	31.12.2018		31.12.2017	
Μικτά Κέρδη Χρήσεως	23.555.779,91	0,59	25.599.541,82	0,61
Καθαρές Πωλήσεις Χρήσης	39.687.676,54		41.921.799,97	
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων	31.12.2018		31.12.2017	
Αποτελέσματα μετά Φόρων	3.344.678,35	0,45	3.895.679,83	0,62
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.494.440,71		6.241.914,28	
Δείκτης Οικονομικής Μοχλεύσεως	31.12.2018		31.12.2017	
Σύνολο Ενεργητικού	28.400.939,58	3,79	24.936.808,45	4,00
Ίδια Κεφάλαια	7.494.440,71		6.241.914,28	
Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης	31.12.2018		31.12.2017	
Ίδια Κεφάλαια	7.494.440,71	2,87	6.241.914,28	2,64
Ξένα Κεφάλαια	2.613.068,46		2.361.477,25	
Δείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις	31.12.2018		31.12.2017	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	21.887.240,52	1,05	19.479.395,40	1,04
Συνολικές Υποχρεώσεις	20.906.498,87		18.694.894,17	

(Β) Σημαντικά γεγονότα κλειόμενης χρήσης

- Τον Μάιο 2018 ολοκληρώθηκε η προληπτική ανάκληση του βρεφικού γάλακτος της παραγωγού εταιρείας Lactalis. Παράλληλα η εταιρεία από τα τέλη Μάιου 2018 επανήλθε στην αγορά βρεφικού γάλακτος, συνάπτοντας νέες συνεργασίες με δύο νέους οίκους του εξωτερικού για την προμήθεια του βρεφικού γάλακτος.
- Με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, αποφασίσθηκε η αγορά ακινήτων επί της οδού Μενάνδρου 73-75 στην Αθήνα, έναντι του τιμήματος των € 138.024,86.
Η εταιρεία αποφάσισε την παρακολούθηση και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων ΕΣΠΑ «ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΛΜΑ» καθώς και «ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΝΧΡΟΝΙΣΜΟΣ» συνολικού ύψους € 400.000,00.

- Διανομή Μερίσματος

Με την από 10/09/2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διανεμήθηκε μέρισμα στους μετόχους της Εταιρείας, ύψους Ευρώ 1.600.000,00.

(Γ) Στόχοι - Προοπτικές για το 2019

Στόχος της Διοίκησης είναι να εδραιωθεί η Frezyderm ως μία πρωτοποριακή, σύγχρονη και δυναμική εταιρεία, η οποία βασιζόμενη στην ποιοτική της υπεροχή και στην οργάνωσή της να παρέχει άριστα προϊόντα και να συνεχίσει να κατέχει ηγετικό ρόλο στην αγορά.

Ειδικότερα ο Όμιλος Frezyderm επιδιώκει:

- Να διασφαλίσει ηγετική θέση στην αγορά, αποκτώντας περαιτέρω μερίδιο αγοράς.
- Να ενισχύσει την αξία που δημιουργείται για τους μετόχους.
- Να παρέχει στους καταναλωτές υψηλής ποιότητας προϊόντα που καλύπτουν όλες τις ανάγκες τους.

Οι αξίες που διέπουν την Frezyderm είναι η ακεραιότητα, η δέσμευση στην αριστεία, η καινοτομία, και ο σεβασμός στην ανθρώπινη ζωή.

Για το 2019, ο Όμιλος στοχεύει αφ' ενός να επιτύχει τους ετήσιους επιχειρησιακούς στόχους και αφ' ετέρου να συνεχίσει την μακροπρόθεσμη εξέλιξη της Εταιρείας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην διάθεση στην Ελληνική αγορά νέων σειρών προϊόντων και στο άνοιγμα νέων διεθνών αγορών καθώς και στην ανάκτηση του μεριδίου αγοράς της στη παιδική διατροφή.

(Δ) Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση

Οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας τον εκθέτουν σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο, σε κίνδυνο αγοράς (συμπεριλαμβανομένου του συναλλαγματικού κινδύνου, του κινδύνου μεταβολής των τιμών και του κινδύνου επιτοκίου), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Η πολιτική που εφαρμόζει ο Όμιλος στη διαχείριση των κινδύνων επικεντρώνεται στην αδυναμία πρόβλεψης του χρόνου είσπραξης των πωλήσεων και επιδιώκει να ελαχιστοποιεί τις πιθανές συνέπειές της στη ρευστότητα και στα αποτελέσματά του. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν χρησιμοποιούν παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία. Οι δραστηριότητες του Ομίλου επηρεάζονται σημαντικά από τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, όπως τα επίπεδα της ανεργίας, τα επιτόκια, τα επίπεδα πληθωρισμού, τα ποσοστά φορολόγησης και το ύψος της αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι αναλαμβάνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες και πρωτοβουλίες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου. Η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να προβλέψει με ακρίβεια τις πιθανές εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία, ωστόσο με βάση την αξιολόγησή της, η Διοίκηση έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν απαιτούνται πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης των χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Οι παρακάτω κίνδυνοι επηρεάζονται σημαντικά από τους επιβαλλόμενους ελέγχους κεφαλαίων καθώς και το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, όπως αναλύθηκαν παραπάνω.

α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια να επηρεάσουν τη διακύμανση της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει ο Όμιλος. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου να διαχειρίζεται και να ελέγχει την έκθεσή του σε αποδεκτά όρια.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα οι επιμέρους κίνδυνοι που συνθέτουν τον κίνδυνο αγοράς και οι πολιτικές διαχείρισής τους από τον Όμιλο.

i. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σημαντικό κίνδυνο επιτοκίου. Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου αναφέρεται σε υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με κυμαινόμενο επιτόκιο που τον εκθέτει σε κίνδυνο ταμειακών ροών ωστόσο ο συγκεκριμένος κίνδυνος δεν θεωρείται σημαντικός.

ii. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών της διεξάγεται σε Ευρώ.

iii. Κίνδυνος διακύμανσης τιμών

Ο σκοπός της διαχείρισης κινδύνου από τις συνθήκες της αγοράς είναι να ελέγχει την έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, με παράλληλη βελτιστοποίηση των αποδόσεων.

β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στον Όμιλο και στην Εταιρεία οικονομική ζημιά εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών του στοιχείων.

Οι αθετημένες πληρωμές από πελάτες είναι μέγεθος το οποίο μπορεί ενδεχόμενα να επηρεάσει αρνητικά την ομαλή ρευστότητα του Ομίλου και της Εταιρείας. Λόγω του μεγάλου αριθμού πελατών και της διασποράς της πελατειακής βάσης της Εταιρείας δεν υπάρχει συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία συνεργάζεται με εξειδικευμένη ασφαλιστική εταιρεία για την ασφάλιση των απαιτήσεων της.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτικές με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πωλήσεις πραγματοποιούνται με πελάτες που χαρακτηρίζονται από το κατάλληλο πιστοληπτικό ιστορικό και την ανάλογη υπόληψη. Η Διοίκηση παρακολουθεί τακτικά τη χρονολογική κατάταξη των εκκρεμών απαιτήσεων.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος έχει δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να προκαλέσουν πιστωτικό κίνδυνο:

- τις εμπορικές απαιτήσεις και
- τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, δεδομένου ότι ο Όμιλος διατηρεί τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ζημία απομείωσης είναι επουσιώδης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται πάντα σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια ζωής για τις εμπορικές απαιτήσεις και τα λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά τελικά ότι θα εισπράξει. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

γ) Κίνδυνος ρευστότητας (χρηματοδοτικός κίνδυνος)

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος και η Εταιρεία να μην μπορέσουν να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις όταν απαιτείται. Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα, μέσω της διαθεσιμότητας επαρκών ταμειακών διαθεσίμων ή / και πιστωτικών ορίων, που διασφαλίζουν την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με λήξη στους επόμενους 12 μήνες. Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχονται σε Ευρώ 21.409.575,46 και τα δάνειά του ανέρχονται σε Ευρώ 2.613.068,46.

Παρακάτω παρατίθεται ανάλυση των μη προεξοφλημένων συμβατικών πληρωμών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας:

ΟΜΙΛΟΣ	Έως 1 έτος	2 με 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
31/12/2017				
Δανειακές υποχρεώσεις (χρεολυτικά δάνεια & υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης)	1.289.569	994.138,93	77.769,17	2.361.477,25
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	12.105.715,62			12.105.715,62
31/12/2018				
Δανειακές υποχρεώσεις (χρεολυτικά δάνεια & υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης)	1.750.548,53	862.519,93		2.613.068,46
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	14.581.746,86			14.581.746,86

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Έως 1 έτος	2 με 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
31/12/2017				
Δανειακές υποχρεώσεις (ομολογιακά & χρεολυτικά δάνεια)	1.289.569	994.138,93	77.769,17	2.361.477,25
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	11.988.596,34			11.988.596,34
31/12/2018				
Δανειακές υποχρεώσεις (ομολογιακά & χρεολυτικά δάνεια)	1.750.548,53	862.519,93		2.613.068,46
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	14.563.900,05			14.563.900,05

δ) Επιχειρησιακοί κίνδυνοι*Κίνδυνος Πωλήσεων*

Ο κίνδυνος πωλήσεων αναφέρεται σε ανασταλτικούς παράγοντες για την ανάπτυξη των πωλήσεων των εταιρειών του Ομίλου. Η διατήρηση της αβεβαιότητας του οικονομικού περιβάλλοντος σε συνδυασμό με οποιαδήποτε περαιτέρω μείωση του διαθέσιμου προς κατανάλωση εισοδήματος, ενδέχεται να συνεχίζει να επηρεάζει την αγορά. Η στρατηγική του Ομίλου για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων εστιάζεται στη διαρκή προσήλωση στους στρατηγικούς πυλώνες που έχει θέσει (συνεχείς προϊόντικές καινοτομίες, έμφαση στην ποιότητα, κ.λ.π.).

Λοιποί Κίνδυνοι

Οι δραστηριότητες του Ομίλου που σχετίζονται με τα καταναλωτικά προϊόντα, εμπεριέχουν ορισμένους ειδικούς κινδύνους. Ο Όμιλος προσαρμοζόμενος στις κοινοτικές οδηγίες και την κείμενη νομοθεσία, διατηρεί υψηλό επίπεδο υγιονομικών προδιαγραφών και ελαχιστοποιεί τυχόν κινδύνους που πιθανόν να υπάρξουν.

Διαχείριση Κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση της διατήρησης ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη της επιχειρησιακής λειτουργίας τους και τη μεγιστοποίηση της αξίας των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζονται με τις αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον.

Ένα σημαντικό μέσο για τη διαχείριση κεφαλαίου είναι η χρήση του δείκτη μόχλευσης (ο δείκτης του καθαρού δανεισμού προς τα ίδια κεφάλαια). Στον υπολογισμό του καθαρού δανεισμού περιλαμβάνονται τα δάνεια μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.

Ο δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης για 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 διαμορφώθηκε ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.750.548,53	1.289.569,15	1.750.548,53	1.289.569,15
Σύνολο δανεισμού	2.613.068,46	2.361.477,25	2.613.068,46	2.361.477,25
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-3.810.241,89	-4.399.667,49	-3.462.214,20	-3.963.125,47
Καθαρός δανεισμός	-1.197.173,43	-2.038.190,24	-849.145,74	-1.601.648,22
Ίδια Κεφάλαια	5.417.665,91	4.685.786,22	7.404.109,77	6.241.914,28
Δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης	-0,22	-0,43	-0,11	-0,26

(Ε) Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σωρευτικές πωλήσεις				
Έσοδα από πωλήσεις αγαθών		-	243.281,51	226.313,21
Πωλήσεις παγίων				
Πωλήσεις υπηρεσιών / Λοιπά έσοδα			225.955,28	259.063,67
Σωρευτικές αγορές				
Αγορές αγαθών				
Αγορές παγίων				
Παροχές προς τη Διοίκηση				
Μισθοί και άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	317.013,68	1.053.885,68	317.013,68	1.053.885,68
Λοιπές αμοιβές και παροχές	10.380,00		10.380,00	
Απαιτήσεις/υποχρεώσεις από/σε συνδεδεμένα μέρη				
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη		994.119,04	1.677.090,62	994.119,04
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	400.900,44	14.487,50	400.900,44	14.487,50

(Ζ) Λοιπές πληροφορίες**Υπαρξη Υποκαταστημάτων**

Η Εταιρεία διατηρεί υποκαταστήματα στη Θεσσαλονίκη επί της οδού Λεωφ. Καραμανλή 112 και στην Μεταμόρφωση Αττικής επί των οδών Λεωφ. Τατοΐου 4 (εργοστάσιο) και Λυκοβρύσεως 15 (αποθήκη).

Απόκτηση Ιδίων Μετοχών

Η εταιρεία δεν έχει στην κατοχή της ίδιες μετοχές, ώστε να έχει υποχρέωση να παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες.

Δραστηριότητες στον τομέα ερευνών και ανάπτυξης

Το τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της εταιρίας δημιουργήθηκε το 2000.

Λόγω της πολυετούς εμπειρίας και της εξειδίκευσης του επιστημονικού προσωπικού που το στελεχώνει, καθώς και των σύγχρονων ερευνητικών οργάνων των εργαστηρίων, έχει τη δυνατότητα να αναπτύσσει διαρκώς νέα, ασφαλή και αποτελεσματικά προϊόντα, αξιοποιώντας τις πιο σύγχρονες καλλυντικοτεχνικές δομές και τα νέα δεδομένα της επιστήμης.

Επίσης, η ομάδα επιστημόνων της Frezyderm, δημιουργεί και υποστηρίζει νομοθετικά για λογαριασμό πελατών της, όλες τις νέες μορφές φαρμακευτικών καλλυντικών.

Είναι το «στρατηγείο» της δημιουργίας και ανάπτυξης νέων προϊόντων, όπου υπάρχουν σύγχρονα όργανα που προσομοιώνουν τις αρχικές πιλοτικές παραγωγές, καθώς και άλλα βοηθητικά όργανα

Σήμερα η εταιρεία επανεπενδύει σημαντικό μέρος του ετήσιου τζίρου της στο τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης.

Στοιχεία και πληροφορίες περιβαλλοντικά και εργασιακά θέματα**Περιβαλλοντικά**

Η FREZYDERM ABEE έχει αναπτύξει και τηρεί ένα ενοποιημένο σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας και είναι πιστοποιημένη σύμφωνα με τα ακόλουθα πρότυπα:

1. ISO 9001:2008 από τον φορέα πιστοποίησης LRQA Lloyd's Registers, για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και παραγωγή καλλυντικών προϊόντων, ενδοκολλικών gel, φθειροκτόνων και ρινικών spray, αποθήκευση, προώθηση και εμπορία καλλυντικών προϊόντων, φαρμάκων και παροχή υπηρεσιών ιατρικής ενημέρωσης.
2. ISO 22716:2007, για την ορθή παρασκευαστική πρακτική για την παραγωγή, αποθήκευση και διακίνηση καλλυντικών.
3. ISO 22000:2005, για την αποθήκευση και διακίνηση συσκευασμένων προϊόντων διατροφής και γάλακτος σε σκόνη για βρέφη, παιδιά και ενήλικες. Τα βιολογικά προϊόντα διατροφής είναι πιστοποιημένα από Φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ΔΗΩ.
4. ISO 13485:2012 και Απόφαση ΔΥ 85/1348 για παραγωγή και διακίνηση ενδοκολλικών gel και καθαριστικών, φθειροκτόνων προϊόντων, ρινικών spray και προϊόντων στοματικής φροντίδας.

Επίσης, προτεραιότητα της Frezyderm αποτελεί η πρόληψη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που απορρέουν από την δραστηριότητα της, καθώς και η συνεχής σχετική νομοθετική συμμόρφωση.

Στο πλαίσιο αυτό η Frezyderm είναι ενήμερη και συμμετέχει στο σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ.

Η Frezyderm αναγνωρίζει την ανάγκη για συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης με βάση τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και σε συμμόρφωση με την νομοθεσία και τα διεθνή πρότυπα στοχεύει σε μια ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον και την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από την δραστηριότητα της. Ακολουθώντας τις ανωτέρω αρχές, η FREZYDERM ασκεί τις δραστηριότητες της με τρόπο που εξασφαλίζει αφενός μεν την προστασία του περιβάλλοντος αφετέρου δε την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων της.

Εργασιακά**Υγεία και ασφάλεια**

Η Frezyderm επιδιώκει συνεχώς τη βελτίωση στους τομείς της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων της. Η Διοίκηση του Ομίλου μεριμνά για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων και έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποτρέψει τυχόν ατυχήματα. Επιπρόσθετα η Εταιρία έχει ομαδικό ασφαλιστήριο για το προσωπικό της (ιατρικούς επισκέπτες – πωλητές) λόγω της έκθεσης τους σε χώρους που δέχονται ασθενείς (νοσοκομεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ) και λόγω των συνεχόμενων μετακινήσεων (ταξίδια εντός και εκτός έδρας της Εταιρείας).

Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

Η Frezyderm αναγνωρίζει τη θεμελιώδη σημασία της υπεύθυνης εργοδοσίας και της ανάπτυξης μακροχρόνιων σχέσεων με τους εργαζόμενους, οι οποίες βασίζονται στην εμπιστοσύνη, στην αξιοπιστία και στις κοινές αξίες. Στο πλαίσιο αυτό ως εργοδότης, η Frezyderm στοχεύει στην προώθηση της δια βίου μάθησης των ανθρώπων της και στην ενίσχυση των επαγγελματικών τους ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Οι ανθρωποώρες εκπαίδευσης στον Όμιλο ανήλθαν σε 100 ώρες ανά εργαζόμενο. Η Frezyderm ως εργοδότης σέβεται και προασπίζεται τη διαφορετικότητα των εργαζομένων της (π.χ. ηλικία, φύλο, εθνικότητα κλπ), και διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητες εξέλιξης βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, χωρίς διακρίσεις. Η Frezyderm προασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα ασκήσεως της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγματεύσεως.

Δικλείδες ασφαλείας στα πληροφοριακά συστήματα και στην προστασία προσωπικών δεδομένων

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει ένα επαρκές πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων της, το οποίο ορίζεται από επιμέρους ελεγκτικούς μηχανισμούς, πολιτικές και διαδικασίες. Για τα πληροφοριακά συστήματα προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για την διασφάλιση από τυχόν προβλήματα μέσω ειδικού προγράμματος και έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα δικαιώματα εισόδου στα πληροφοριακά συστήματα για όλους τους εργαζομένους. Επιπρόσθετα η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία πλήρους συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξετάζοντας τα συμβατικά κείμενα και τις εμπορικές συνεργασίες και πρακτικές κυρίως με φυσικά πρόσωπα (για τα οποία ισχύει ο Κανονισμός), ελέγχοντας τις βάσεις δεδομένων και τις συνεργασίες με εταιρίες που έχουν σχετικό αντικείμενο, αναθεωρώντας και ενισχύοντας τις πολιτικές και τις δράσεις εμπορικής επικοινωνίας και προώθησης και γενικώς εξετάζοντας κάθε αναγκαίο μέτρο για τη συμμόρφωση της εταιρίας, την προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων (κυρίως τελικών καταναλωτών αλλά και πελατών χονδρικής, στο πλαίσιο που αυτό απαιτείται) και την ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων της. Ήδη η εταιρία, σε συνεργασία με εξωτερικό εξειδικευμένο συνεργάτη, έχει προβεί σε εξέταση των ζητημάτων διαχείρισης και ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων σε όλο το εύρος των εξωτερικών και εσωτερικών δραστηριοτήτων της, οι προϊστάμενοι και μεγάλος αριθμός εργαζομένων, έχουν ενημερωθεί για τα βασικά στοιχεία του Κανονισμού και έχουν δοθεί οδηγίες για τη διαρκή συνεργασία τους με το νομικό τμήμα σε κάθε περίπτωση που ανακύπτει οποιοδήποτε ζήτημα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, είτε καταναλωτών είτε πελατών της. Σε επόμενη φάση, εξετάζεται η ολοκλήρωση ειδικότερων θεμάτων συμμόρφωσης, με εξωτερικό συνεργάτη ή in-house. Επίσης έγινε ενσωμάτωση των διαδικασιών GDPR στο πρότυπο ISO 9001:2015. Επίσης έχει προγραμματιστεί για το 2019 η υλοποίηση συστήματος διαχείρισης παραπόνων με εξωτερικό συνεργάτη και in-house.

Μερίσματα

Το Διοικητικό Συμβούλιο προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων την έγκριση διανομής συνολικού μερίσματος συνολικού ποσού των € 1.900.000.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Πέραν των ήδη αναφερθέντων γεγονότων, δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν τον Όμιλο και την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Μετά από τα παραπάνω κ.κ. Μέτοχοι σας παρακαλούμε:

1. Να εγκρίνετε τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για την 23^η εταιρική χρήση (1/1/2018 -31/12/2018).
2. Να εγκρίνετε τις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 1/1/2018 - 31/12/2018.
3. Να απαλλάξετε εμάς και τους ελεγκτές από κάθε ευθύνη για τα πεπραγμένα της χρήσης (1/1/2018 – 31/12/2018) σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.
4. Να εγκρίνετε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που καταβλήθηκαν την περίοδο 1/1/2018 – 31/12/2018, να προεγκρίνετε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την εταιρική χρήση (1/1/2019 – 31/12/2019).
5. Να διορίσετε έναν (1) Τακτικό και έναν (1) Αναπληρωματικό Ορκωτό Ελεγκτή για το έτος 2019.

Αθήνα, 30 Αυγούστου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ

Ιωάννης Αναστασίου

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «FREZYDERM ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ - ΦΑΡΜΑΚΑ - ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «FREZYDERM ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ - ΦΑΡΜΑΚΑ - ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας «FREZYDERM ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ - ΦΑΡΜΑΚΑ - ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ» και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και την ενοποιούμενη θυγατρική της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ’ αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία «FREZYDERM ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ - ΦΑΡΜΑΚΑ - ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 30 Αυγούστου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

TMS Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Μιχαλακοπούλου 91, 115 28 Αθήνα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 166

Ανεξάρτητο μέλος της IAPA International

Εμμανουήλ Πετράκης
Α.Μ. ΣΟΕΛ 18731

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Σημείωση		31/12/2018	31/12/2017 ¹	31/12/2018	31/12/2017 ¹
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	7.1	2.955.887,43	2.757.142,26	2.955.887,43	2.757.142,26
Ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	7.2	464.556,32	465.610,26	464.556,32	465.610,26
Επενδύσεις σε θυγατρικές	7.3	-	-	750.764,66	1.037.108,86
Επενδύσεις σε ακίνητα	7.4	655.255,00	595.366,00	655.255,00	595.366,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	7.5	26.989,81	51.480,75	716.129,04	51.480,75
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	7.20				
		827.733,37	550.704,92	971.106,61	550.704,92
		4.930.421,93	4.420.304,19	6.513.699,06	5.457.413,05
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία					
Αποθέματα	7.6	9.786.377,91	7.503.868,45	9.743.358,43	7.457.479,02
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	7.7	7.812.955,66	7.175.604,23	8.681.667,89	8.058.790,91
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.8	3.810.241,89	4.399.667,49	3.462.214,20	3.963.125,47
		21.409.575,46	19.079.140,17	21.887.240,52	19.479.395,40
Σύνολο Ενεργητικού		26.339.997,39	23.499.444,36	28.400.939,58	24.936.808,45
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	7.9	1.124.000,00	1.124.000,00	1.124.000,00	1.124.000,00
Αποθεματικά	7.10	758.125,12	694.640,63	783.932,50	731.842,75
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		3.523.767,68	2.867.145,59	5.586.508,21	4.386.071,53
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		5.405.892,80	4.685.786,22	7.494.440,71	6.241.914,28
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Δάνεια	7.11	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		918.754,48	133.811,94	918.754,48	133.811,94
Έσοδα επομένων χρήσεων	7.12	251.891,64	329.396,75	251.891,64	329.396,75
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	7.13	888.907,91	792.312,61	888.907,91	792.312,61
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.14	589.554,95	-	589.554,95	-
		3.511.628,91	2.327.429,40	3.511.628,91	2.327.429,40
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	7.15	14.443.943,04	12.105.715,62	14.426.096,23	11.988.596,34
Φορολογικές υποχρεώσεις	7.16	1.227.984,11	3.090.943,97	1.218.225,20	3.089.299,28
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7.11	1.750.548,53	1.289.569,15	1.750.548,53	1.289.569,15
		17.422.475,68	16.486.228,74	17.394.869,96	16.367.464,77
Σύνολο Υποχρεώσεων		20.934.104,59	18.813.658,14	20.906.498,87	18.694.894,17
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		26.339.997,39	23.499.444,36	28.400.939,58	24.936.808,45

¹Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (Σημείωση 4).

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 20 έως 70 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

	Σημείωση	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017 ¹	31/12/2018	31/12/2017 ¹
Κύκλος εργασιών	6	39.773.752,96	41.726.890,37	39.687.676,54	41.921.799,97
Κόστος πωληθέντων	7.17	(16.017.536,30)	(16.064.598,92)	(16.131.896,63)	(16.322.258,15)
Μικτά κέρδη περιόδου		23.756.216,66	25.662.291,45	23.555.779,91	25.599.541,82
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	7.17	(3.391.050,88)	(4.076.050,69)	(2.492.660,34)	(2.970.484,84)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	7.17	(18.404.889,29)	(17.130.264,52)	(18.404.889,29)	(17.130.264,52)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	7.17	(227.429,79)	(238.612,79)	(227.429,79)	(238.612,79)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)					
εκμετάλλευσης	7.18	3.159.095,81	1.044.640,08	3.159.095,81	1.064.187,7300
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων		4.891.942,51	5.262.003,53	5.589.896,30	6.324.367,40
Καθαρά έσοδα / έξοδα					
χρηματοοικονομικής λειτουργίας	7.19	(113.000,47)	(127.645,76)	(410.512,91)	(416.678,84)
Κέρδη προ φόρων σύνολο		4.778.942,04	5.134.357,77	5.179.383,39	5.907.688,56
Φόρος εισοδήματος	7.20	(1.978.078,28)	(2.012.008,73)	(1.834.705,04)	(2.012.008,73)
Κέρδη μετά από φόρους σύνολο		2.800.863,76	3.122.349,04	3.344.678,35	3.895.679,83
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
Μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης		11.394,74	(9.531,50)	-	-
Σύνολο μετακυλιόμενων μετά τους φόρους		11.394,74	(9.531,50)	-	-
Μη μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες		(39.722,51)	(45.123,66)	(39.722,51)	(45.123,66)
Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες		64.551,04	43.768,85	64.551,04	43.768,85
Αναβαλλόμενοι φόροι		(6.975,45)	393,04	(6.975,45)	393,04
Σύνολο μη μετακυλιόμενων μετά τους φόρους		17.853,08	(961,77)	17.853,08	(961,77)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης		29.247,82	(10.493,27)	17.853,08	(961,77)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		2.830.111,58	3.111.855,77	3.362.531,43	3.894.718,06
Τα συνολικά κέρδη χρήσης αποδίδονται σε:					
Μετόχους της εταιρείας		2.800.863,76	3.122.349,04	3.344.678,35	3.895.679,83
Μη ελέγχουσες συμμετοχές					-
Τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης αποδίδονται σε:					
Μετόχους της εταιρείας		2.830.111,58	3.111.855,77	3.362.531,43	3.894.718,06
Μη ελέγχουσες συμμετοχές					-
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή- βασικά (σε ευρώ)	7.21	140,0432	156,1175	167,2339	194,7840

¹Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (Σημείωση 4).

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 20 έως 70 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων..

FREZYDERM A.B.E.E.

(ποσά σε ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων**ΟΜΙΛΟΣ****Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 01 Ιανουαρίου 2017¹***Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα**- Κέρδη χρήσης**Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες)**- Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες μετά από φόρους**- Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες μετά από φόρους**- Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης***Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα***Τακτικό αποθεματικό**Διανομή μερίσματος***Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2017¹****Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 01 Ιανουαρίου 2018***Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ.4)**Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018**Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα**- Κέρδη χρήσης**Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες)**- Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες μετά από φόρους**- Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες μετά από φόρους**- Αναπροσαρμογή φορολογικού συντελεστή**- Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης***Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα***Διανομή μερίσματος***Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2018**

Μετοχικό κεφάλαιο	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
1.124.000,00	472.466,77	34.181,39	(27.670,62)	1.370.952,91	2.973.930,45
				3.122.349,04	3.122.349,04
				(32.037,66)	(32.037,66)
		31.075,89			31.075,89
			(9.531,50)		(9.531,50)
		31.075,89	(9.531,50)	3.090.311,38	3.111.855,77
	194.118,70			(194.118,70)	
				(1.400.000,00)	(1.400.000,00)
1.124.000,00	666.585,47	65.257,28	(37.202,12)	2.867.145,59	4.685.786,22
1.124.000,00	666.585,47	65.257,28	(37.202,12)	2.867.145,59	4.685.786,22
				(510.005,00)	(510.005,00)
1.124.000,00	666.585,47	65.257,28	(37.202,12)	2.357.140,59	4.175.781,22
				2.800.863,76	2.800.863,76
				(29.791,88)	(29.791,88)
		48.413,28			48.413,28
		3.676,47		(4.444,79)	(768,32)
			11.394,74		11.394,74
		52.089,75	11.394,74	2.766.627,09	2.830.111,58
				(1.600.000,00)	(1.600.000,00)
1.124.000,00	666.585,47	117.347,03	(25.807,38)	3.523.767,68	5.405.892,80

¹Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (Σημείωση 4).

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 20 έως 70 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

FREZYDERM A.B.E.E.

(ποσά σε ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ**Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 01 Ιανουαρίου 2017¹***Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα**- Κέρδη χρήσης**Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες)**- Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες μετά από φόρους**- Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες μετά από φόρους***Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα***Τακτικό αποθεματικό**Διανομή μερίσματος***Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2017¹****Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 01 Δεκεμβρίου 2018***Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ.4)**Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018**Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα**- Κέρδη χρήσης**Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες)**- Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες μετά από φόρους**- Αναπροσαρμογή φορολογικού συντελεστή**- Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες μετά από φόρους***Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα***Διανομή μερίσματος***Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2018**

	Μετοχικό κεφάλαιο	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 01 Ιανουαρίου 2017¹	1.124.000,00	472.466,77	34.181,39	2.116.548,06	3.747.196,22
<i>Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα</i>					
<i>- Κέρδη χρήσης</i>				3.895.679,83	3.895.679,83
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες)</i>					
<i>- Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες μετά από φόρους</i>				(32.037,66)	(32.037,66)
<i>- Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες μετά από φόρους</i>			31.075,89		31.075,89
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα			31.075,89	3.863.642,17	3.894.718,06
<i>Τακτικό αποθεματικό</i>		194.118,70		(194.118,70)	-
<i>Διανομή μερίσματος</i>				(1.400.000,00)	(1.400.000,00)
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2017¹	1.124.000,00	666.585,47	65.257,28	4.386.071,53	6.241.914,28
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 01 Δεκεμβρίου 2018	1.124.000,00	666.585,47	65.257,28	4.386.071,53	6.241.914,28
<i>Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ.4)</i>				(510.005,00)	(510.005,00)
<i>Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018</i>	1.124.000,00	666.585,47	65.257,28	3.876.066,53	5.731.909,28
<i>Συγκεντρωτικό συνολικό εισόδημα</i>					
<i>- Κέρδη χρήσης</i>				3.344.678,35	3.344.678,35
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημίες)</i>					
<i>- Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες μετά από φόρους</i>				(29.791,88)	(29.791,88)
<i>- Αναπροσαρμογή φορολογικού συντελεστή</i>			3.676,47	(4.444,79)	(768,32)
<i>- Αναπροσαρμογή ακινήτων σε εύλογες αξίες μετά από φόρους</i>			48.413,28		48.413,28
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα			52.089,75	3.310.441,68	3.362.531,43
<i>Διανομή μερίσματος</i>				(1.600.000,00)	(1.600.000,00)
Υπόλοιπο ιδίων κεφαλαίων την 31 Δεκεμβρίου 2018	1.124.000,00	666.585,47	117.347,03	5.586.508,21	7.494.440,71

¹Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (Σημείωση 4). Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 20 έως 70 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΠΕΙΑ	
	01/01/2018 31/12/2018	01/01/2017 31/12/2017 ¹	01/01/2018 31/12/2018	01/01/2017 31/12/2017 ¹
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη (ζημίες) προ φόρων	4.778.942,05	5.134.357,77	5.179.383,39	5.907.688,56
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Προβλέψεις	542.164,79	10.734,99	542.164,79	10.734,99
Αποσβέσεις	269.317,92	237.867,26	269.317,92	237.867,26
Απομειώσεις ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	59.832,76	85.459,93	59.832,76	85.459,93
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	28.048,38	49.548,67	314.689,25	336.827,00
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	76.930,25	80.998,80	74.817,84	79.659,46
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(2.732.927,39)	730.090,73	(2.735.879,41)	777.135,92
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(662.629,34)	(2.472.770,17)	(1.336.286,59)	(2.994.696,40)
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	2.235.704,28	63.309,77	2.319.640,65	(10.534,27)
(Μείον):				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(168.753,67)	(195.773,70)	(166.641,26)	(194.434,36)
Καταβεβλημένοι φόροι	(3.142.586,67)	(931.999,06)	(3.150.804,53)	(933.663,56)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	1.284.043,36	2.791.824,99	1.370.234,81	3.302.044,53
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	-	-	-	(445.215,11)
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων	(491.318,82)	(278.385,30)	(491.318,82)	(278.385,30)
Απόκτηση επενδυτικών ακινήτων	(32.051,63)		(32.051,63)	
Εκποιήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	569,82		569,82	
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	62,00	-	62,00	-
Τόκοι εισπραχθέντες	298,01	130,93	1,34	1,37
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(522.440,62)	(278.254,37)	(522.737,29)	(723.599,04)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	1.389.419,89	1.765.860,26	1.389.419,89	1.765.860,26
Εξοφλήσεις δανείων	(950.118,98)	(1.501.630,84)	(950.118,98)	(1.501.630,84)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	(187.709,70)	(165.868,18)	(187.709,70)	(165.868,18)
Μερίσματα	(1.600.000,00)	(1.400.000,00)	(1.600.000,00)	(1.400.000,00)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(1.348.408,79)	(1.301.638,76)	(1.348.408,79)	(1.301.638,76)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)	(586.806,05)	1.211.931,86	(500.911,27)	1.276.806,73
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	4.399.667,49	3.217.157,77	3.963.125,47	2.686.318,74
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.619,55)	(29.422,14)		-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	3.810.241,89	4.399.667,49	3.462.214,20	3.963.125,47

¹Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (Σημείωση 4).

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 20 έως 70 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η FREZYDERM A.B.E.E. ιδρύθηκε το 1986 με αντικείμενο δραστηριότητας το σχεδιασμό, την παραγωγή και την εμπορία δερματολογικών προϊόντων, την παρουσίασή τους μέσω της Ιατρικής Ενημέρωσης σε Δερματολόγους και τη διακίνησή τους μέσω του φαρμακευτικού καναλιού διανομής. Βασικό μέλημα της Εταιρείας ήταν ο σχεδιασμός και η παραγωγή ασφαλών και αποτελεσματικών προϊόντων υψηλής ποιότητας, με αυστηρώς φαρμακευτικά κριτήρια, τα οποία να αποτελέσουν έναν αξιόπιστο συνεργάτη των δερματολόγων.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στη παραγωγή, διανομή και εμπορία καλλυντικών, φαρμακευτικών ειδών και στην εμπορία ειδών παιδικής διατροφής.

Η Εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Νομό Αττικής στην Αθήνα, οδός Μενάνδρου 75, ενώ η παραγωγή γίνεται στο ιδιόκτητο Εργοστάσιο της, στην οδό Τατοίου 4, Μεταμόρφωση Αθήνας. Η διαδικασία παραγωγής είναι πιστοποιημένη με ISO ενώ παράλληλα η Εταιρεία έχει βραβευτεί για την υψηλή ποιότητα των προϊόντων και τις πρακτικές πωλήσεων. Το 2013 κατείχε την 13η θέση στις 20 ταχύτερα αναπτυσσόμενες Ελληνικές εταιρείες, στην λίστα του Fortune Greece, το 2016 κέρδισε τον τίτλο του Superbrand στην κατηγορία Προσωπικής Περιποίησης στα πλαίσια του παγκόσμιου θεσμού των Superbrands και το 2017 τιμήθηκε με το βραβείο Ανάπτυξης και Καινοτομίας στην απονομή των βραβείων Επιχειρηματικότητας «Κούρος». Επίσης, το 2017 η Frezyderm έλαβε την τιμητική διάκριση στο θεσμό «Οι Πρωταγωνιστές της Ελληνικής Οικονομίας», όπου βραβεύτηκε στην κατηγορία «GREEK BUSINESS CHAMPIONS».

Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Εταιρείας είναι <https://www.frezyderm.com>

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Frezyderm AEBE και της θυγατρικής εταιρείας Frezyderm UK Ltd, στην οποία η Frezyderm AEBE άμεσα ασκεί έλεγχο και κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου, εξυπηρετεί δε τους ιδίους σκοπούς με αυτούς της μητρικής εταιρείας.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν προς δημοσιοποίηση από το Διοικητικό Συμβούλιο την 30 Αυγούστου 2019.

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Αρχών

Οι βασικές λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν για την κατάρτιση αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω. Οι πολιτικές αυτές έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια σε όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται.

2.1 Βάση κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής ΔΠΧΑ) του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (εφεξής ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την αποτίμηση των ιδιοχρησιμοποιούμενων και επενδυτικών ακινήτων σε εύλογη αξία και την αρχή της συνέχισης της λειτουργίας του Ομίλου.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα απαιτεί άσκηση κρίσης από την Διοίκηση της Εταιρείας καθώς επίσης και εκτιμήσεις στην διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών για τον υπολογισμό των διαφόρων λογιστικών μεγεθών.

Οι περιοχές που χρήζουν μεγαλύτερου βαθμού υποκειμενικότητας ή είναι αυξημένης πολυπλοκότητας ή όπου οι υποθέσεις ή εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 3. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην αντίληψη των γεγονότων και ενεργειών από τη Διοίκηση Ομίλου και τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι εκπεφρασμένες σε ευρώ. Τυχόν μικροδιαφορές μεταξύ των ποσών που παρατίθενται σε διάφορους πίνακες της παρούσας, οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες: Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2018 και μεταγενέστερα.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»: Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Επίσης καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Με βάση τις πρόνοιες του νέου προτύπου, τα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται και επιμετρούνται με βάση το πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου εντός του οποίου κατέχονται και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών.

Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 4.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»: Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών.

Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 4.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποίηση) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»: Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με τη βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και το λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγει μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ' ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές.

ΔΛΠ 40 (Τροποποίηση) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων»: Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση τους. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στη χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληρεί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»: Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό της ημερομηνίας της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το ΔΛΠ 21 που αφορά στις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.

Η διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 - 2016)

Η τροποποίηση που παρατίθεται παρακάτω περιγράφει τις βασικές αλλαγές σε ένα ΔΛΠ.

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις ως προς το όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Συγκεκριμένα νέα λογιστικά πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες έχουν τεθεί σε ισχύ για μεταγενέστερες περιόδους και δεν έχουν εφαρμοστεί κατά την κατάρτιση αυτών των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο Όμιλος ερευνά την επίδραση των νέων προτύπων και τροποποιήσεων στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019): Η τροποποίηση παρέχει στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019): Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Κατά τη μετάβαση, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις (δεσμεύσεις από υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις) θα προεξοφληθούν χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης. Η παρούσα αξία που θα προκύψει θα αναγνωρισθεί ως υποχρέωση από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων θα επιμετρηθούν ισόποσα με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένα κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το νέο πρότυπο χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης, σύμφωνα με την οποία τα συγκριτικά στοιχεία του προηγούμενου έτους δεν θα επαναδιατυπωθούν.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΠ 16, θα έχει τα ακόλουθα σημαντικά αποτελέσματα για τον Όμιλο: α) Κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων - οι οποίες, σύμφωνα με το ισχύον πρότυπο, πρέπει να γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων - θα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία με δικαιώματα χρήσης και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Ως εκ τούτου, αναμένεται σημαντική αύξηση στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά την πρώτη εφαρμογή, λόγω της κεφαλαιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης και την αναγνώριση των αντίστοιχων υποχρεώσεων. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα οδηγήσει σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού.

β) Η φύση των εξόδων που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις επί ης θα μεταβληθεί καθώς το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά το λειτουργικό κόστος μίσθωσης με κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό θα οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση των κερδών προ φόρων τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA).

γ) Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος της αποπληρωμής μισθωμάτων που αφορά κεφάλαιο αναμένεται να μειώσει τις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν θα περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Μόνο το μέρος της αποπληρωμής μισθωμάτων που αφορά τόκους μίσθωσης θα εξακολουθήσει να περιλαμβάνεται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, το σύνολο των οποίων θα αυξηθεί.

Η πραγματική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 θα εξαρτηθεί από το επιτόκιο προεξόφλησης του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελική αξιολόγηση του Ομίλου για τη διάρκεια της μίσθωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξάσκηση τυχόν δικαιωμάτων ανανέωσης και τερματισμού.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019): Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία, στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης, με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019): Η διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων.

Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους ή ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, των φορολογικών κερδών και φορολογικών ζημιών και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019): Η τροποποίηση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποίηση) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020): Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020): Η τροποποίηση αποσαφηνίζει τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, η τροποποίηση διασφαλίζει ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2015 (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε συγκεκριμένα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»: Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»: Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»: Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»: Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

2.2 Ενοποίηση

Θυγατρικές

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και της θυγατρικής της στην οποία η Εταιρεία άμεσα ασκεί έλεγχο. Έλεγχος υπάρχει όταν ο Όμιλος εκτίθεται σε ή δικαιούται διάφορα οφέλη από τη συσχέτισή του με μία εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάζει τα οφέλη αυτά μέσω της δύναμης πάνω στην εταιρεία. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος από τον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που παύει ο έλεγχος.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων από τον Όμιλο λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της αγοράς. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα για την απόκτηση μιας θυγατρικής υπολογίζεται ως το άθροισμα της εύλογης αξίας των μεταφερθέντων περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία απόκτησης τους από τον αποκτώντα, των υποχρεώσεων που μεταβιβάσθηκαν από τον αποκτώντα προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες και τα συμμετοχικά δικαιώματα που έχει εκδώσει ο Όμιλος.

Το τίμημα περιλαμβάνει την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμφωνίες ενδεχόμενων ανταλλαγμάτων. Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που μεταφέρονται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται καταρχήν στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Ανά περίπτωση εξαγοράς, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αναλογία τους στην καθαρή θέση της θυγατρικής. Τα έξοδα εξαγοράς εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίησή τους.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής εταιρείας συντάσσονται στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές πολιτικές με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής Εταιρείας. Όλα τα διαιτηρικά υπόλοιπα και συναλλαγές καθώς και τα διαιτηρικά κέρδη ή ζημίες απαλείφονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ένα διαιτηρικό δάνειο σε μια θυγατρική εξωτερικού για το οποίο δεν σχεδιάζεται ούτε είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί ο διακανονισμός του στο ορατό μέλλον, θεωρείται μέρος της καθαρής επένδυσης στη θυγατρική αυτή και τα κέρδη ή οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Πώληση θυγατρικών

Όταν ο Όμιλος διαθέτει ή παύει να έχει τον έλεγχο στη θυγατρική, αυτή επιμετράται στη εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία διάθεσής της ή όταν ο έλεγχος αυτής χάνεται, με την αλλαγή στη λογιστική αξία να αναγνωρίζεται ως κέρδος ή ζημία. Η εύλογη αξία είναι η αρχική λογιστική αξία για σκοπούς μελλοντικής αναγνώρισης του εναπομείναντος ως συγγενού ή ως χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Επιπλέον, τα ποσά που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα σε σχέση με την εν λόγω θυγατρική μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

2.3 Λειτουργικοί Τομείς

Οι λειτουργικοί τομείς δραστηριότητας ορίζονται με βάση τη διάρθρωση των εταιρειών του Ομίλου, εφόσον οι υπεύθυνοι για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις οικονομικές πληροφορίες ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από την Εταιρεία και τη θυγατρική της που περιλαμβάνεται στην ενοποίηση. Οι τομείς που πρέπει να αναφερθούν ξεχωριστά προσδιορίζονται με βάση τα ποσοτικά κριτήρια που θέτει το ΔΠΧΑ 8. Οι πληροφορίες των λειτουργικών τομέων δραστηριότητας που δεν αποτελούν ξεχωριστούς τομείς για αναφορά συγκεντρώνονται και απεικονίζονται σε μια κατηγορία με τίτλο "Λοιπά". Οι λογιστικές πολιτικές των τομέων δραστηριότητας είναι οι ίδιες με εκείνες που ακολουθούνται κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.4 Μετατροπή ξένου νομίσματος

Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου επιμετρούνται βάσει του τοπικού νομίσματος που ισχύει στη χώρα όπου δραστηριοποιείται, το οποίο αποτελεί και το λειτουργικό της νόμισμα.

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας και το νόμισμα παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Συναλλαγές και υπόλοιπα λογαριασμών

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημίες) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των νομισματικών στοιχείων («monetary items») από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν χαρακτηρίζονται ως μέσα αντιστάθμισης της καθαρής επένδυσης εκμετάλλευσης στο εξωτερικό, οπότε καταχωρούνται απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Όταν η σχετική επένδυση εκποιείται, το σωρευτικό ποσό αναταξινομείται στα αποτελέσματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ως μέρος των κερδών/ζημιών εύλογης αξίας. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής εταιρείας μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου ως ακολούθως:

- Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού για κάθε κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της εκάστοτε κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.
- Τα έσοδα και έξοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων μετατρέπονται σύμφωνα με τις μέσες ισοτιμίες της εκάστοτε περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών).
- Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα παραπάνω καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και ακολούθως περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια και συγκεκριμένα στο αποθεματικό "συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης".
- Κατά την πώληση (μερική ή ολική) θυγατρικής εταιρείας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, οι αναλογούσες σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές που υπάρχουν στο αποθεματικό "συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης" των ιδίων κεφαλαίων, μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης και συμμετέχουν στο υπολογισμό του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση. Κατά τη μερική πώληση θυγατρικής εταιρείας που δραστηριοποιείται στο εξωτερικό, αποδίδεται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή η αναλογία των συσσωρευμένων συναλλαγματικών διαφορών.

2.5 Υπεραξία

Υπεραξία προκύπτει κατά την απόκτηση θυγατρικών εταιρειών και υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της εύλογης αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών της αποκτώμενης εταιρείας από την καθαρή εύλογη αξία της συμμετοχής του Ομίλου στα αποκτώμενα καθαρά περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτούμενης εταιρείας.

Αν το συνολικό τίμημα της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας της. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία η οποία έχει αναγνωριστεί σε μία συνένωση επιχειρήσεων, κατανέμεται, από την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από τη συνένωση, ανεξαρτήτως εάν τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις της αποκτηθείσας εταιρείας έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Κάθε μονάδα ή όμιλος μονάδων στην οποία έχει επιμερισθεί υπεραξία, αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο μέσα στην εταιρεία στο οποίο η υπεραξία παρακολουθείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας διενεργείται σε ετήσια βάση ή πιο συχνά αν γεγονότα ή αλλαγές σε περιστάσεις καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση. Η λογιστική αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με το ανακτήσιμο ποσό, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης. Τυχόν απομείωση αναγνωρίζεται κατευθείαν ως έξοδο και δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

2.6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεως. Μεταγενέστερα, επιμετρώνται ως εξής:

(α) Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα επιμετρώνται σε αναπροσαρμοσμένες (εύλογες) αξίες. Οι αναπροσαρμογές γίνονται κάθε τρία έως πέντε χρόνια ή νωρίτερα, αν υπάρχουν σημαντικές μεταβολές στην αξία τους, από ανεξάρτητους εκτιμητές. Οι διαφορές αναπροσαρμογής (πλεόνασμα) αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια. Κατ' εξαίρεση, η μείωση της αξίας λόγω αναπροσαρμογής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στον βαθμό που δεν καλύπτεται από αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων. Οι αποσβέσεις διενεργούνται επί των αναπροσαρμοσμένων αξιών.

(β) Τα λοιπά ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια, επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις.

Τα ενσώματα πάγια διαγράφονται κατά την πώλησή τους. Η διαφορά μεταξύ λογιστικής αξίας τους και τιμήματος πώλησης αναγνωρίζεται ως κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα. Τυχόν αποθεματικό αναπροσαρμογής, μεταφέρεται κατά τη διαγραφή των ακινήτων κατ' ευθείαν στα αποτελέσματα εις νέον.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των λοιπών στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κτίρια	30 έως 50 έτη
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	έως 10 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 έως 10 έτη
Μεταφορικά μέσα	6 έως 20 έτη

2.7 Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν εσωτερικώς δημιουργούμενα άυλα, άδειες / δικαιώματα, λογισμικά προγράμματα και εμπορικά σήματα.

Το κόστος ενός εσωτερικώς δημιουργούμενου άυλου περιουσιακού στοιχείου εμπεριέχει κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος που απαιτείται για τη δημιουργία, την παραγωγή και την προετοιμασία του περιουσιακού στοιχείου για τη λειτουργία που έχει προσδιορίσει η Διοίκηση. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την ολοκλήρωση ενός εσωτερικώς δημιουργούμενου άυλου περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζονται στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Διοίκηση εκτιμά την πιθανότητα αναμενόμενων μελλοντικών οικονομικών ωφελειών με τη χρησιμοποίηση λογικών και βάσιμων παραδοχών που αντιπροσωπεύουν την ορθή εκτίμηση της Διοίκησης για το πλαίσιο των οικονομικών συνθηκών που θα υπάρχουν κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Τα άυλα αυτής της κατηγορίας υπόκεινται σε επανεξέταση για απομείωση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Η απόσβεση των εσωτερικώς δημιουργούμενων άυλων λογίζεται βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης από 5 έως 10 έτη.

Οι άδειες που αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία αφορούν σε άδειες παραγωγής και αποκλειστικής διανομής προϊόντων οι οποίες έχουν αποκτηθεί κατά τη φάση ανάπτυξης των προϊόντων. Κατά την περίοδο που προηγείται της έγκρισης των προϊόντων από τις ρυθμιστικές αρχές, οι άδειες υπόκεινται σε επανεξέταση για απομείωση σε κάθε ισολογισμό σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της διοίκησης σχετικά με την πιθανότητα έγκρισής τους. Οι άδειες αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης, από την ημερομηνία που είναι διαθέσιμες προς χρήση, καθ' όλη την διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους και υπόκεινται σε επανεξέταση για απομείωση σε κάθε ισολογισμό. Η απόσβεση των αδειών / δικαιωμάτων λογίζεται βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης εντός της περιόδου ισχύος τους.

Η αξία των λογισμικών προγραμμάτων περιλαμβάνει το κόστος αγοράς λογισμικών προγραμμάτων καθώς και κάθε δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί προκειμένου αυτά να τεθούν σε καθεστώς λειτουργίας, μειωμένη κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν απομειώσεων της αξίας τους. Σημαντικές μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται στα λογισμικά προγράμματα όταν προσauξάνουν την απόδοση τους πέραν των αρχικών προδιαγραφών. Η απόσβεση των λογισμικών προγραμμάτων λογίζεται βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης από 1 έως 3 έτη.

Τα εμπορικά σήματα δεν αποσβένονται καθώς θεωρείται ότι δεν έχουν ορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, υπόκεινται όμως σε ετήσιο έλεγχο απομείωσης της αξίας τους ή συχνότερα αν γεγονότα ή αλλαγές συνθηκών υποδηλώνουν ότι η αξία τους μπορεί να έχει απομειωθεί. Η απόσβεση όλων των ανωτέρω στοιχείων περιλαμβάνεται στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

2.8 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ως επενδυτικά ακίνητα ορίζονται τα ακίνητα που προορίζονται για μακροπρόθεσμες αποδόσεις ενοικίου ή για κεφαλαιουχικά κέρδη ή και για τα δύο. Τα ακίνητα, που ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, αξιοποιούνται για τις παραγωγικές ή διοικητικές ανάγκες του και δεν θεωρούνται επενδυτικά ακίνητα. Αυτό αποτελεί και το κριτήριο διαχωρισμού των ακινήτων μεταξύ των επενδυτικών και των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων. Τα επενδυτικά ακίνητα απεικονίζονται αρχικά στο ιστορικό κόστος κτήσης, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών άμεσων δαπανών απόκτησης.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα επενδυτικά ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία αντανakλά τις συνθήκες της αγοράς την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές. Η καλύτερη ένδειξη της εύλογης αξίας ενός ακινήτου δίνεται από την τρέχουσα τιμή ομοειδών ακινήτων στην ίδια περιοχή και στην ίδια κατάσταση με το επενδυτικό ακίνητο, σε μία αγορά που οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με έντονο ρυθμό, ενώ ισχύουν ίδιοι όροι μίσθωσης και οι λοιπές συνθήκες (συγκρίσιμες συναλλαγές).

Όταν δεν υπάρχουν ταυτόσημες συνθήκες, ο Όμιλος συνυπολογίζει και προσμετρά τις διαφορές από τα συγκρινόμενα ακίνητα, είτε αυτές εμφανίζονται στην περιοχή, τη φύση και την κατάσταση του ακινήτου, είτε στους συμβατικούς όρους μίσθωσης και στα λοιπά συμβόλαια που σχετίζονται με το ακίνητο. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων την περίοδο που πραγματοποιείται. Οι μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται στην λογιστική αξία, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που σχετίζονται με τις δαπάνες αυτές, θα εισέλθουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες για επισκευές και συντηρήσεις χρεώνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, καθώς πραγματοποιούνται. Όταν μέρος ενός επενδυτικού ακινήτου αντικαθίσταται, η τρέχουσα αξία του συγκεκριμένου μέρους παύει να αναγνωρίζεται. Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων δεν αντανakλά τις μελλοντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες που θα βελτιώσουν ή θα ενισχύσουν τα ακίνητα αυτά, ενώ επίσης δεν αντανakλά τα συναφή μελλοντικά οφέλη από αυτές τις δαπάνες, πέρα από αυτές τις δαπάνες ή τα οφέλη που κάθε λογικός συμμετέχων στην αγορά θα λάμβανε υπόψη του, ώστε να προσδιορίσει την αξία του ακινήτου. Όταν ο Όμιλος εκποιεί ένα ακίνητο στην εύλογη αξία του, σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν στην αγορά, η τρέχουσα αξία του ακινήτου προσαρμόζεται, αμέσως πριν από την εκποίηση, στην τιμή πώλησης και η διαφορά λογιστικοποιείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως καθαρό κέρδος /ζημία από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία του επενδυτικού ακινήτου. Τα επενδυτικά ακίνητα παύουν να αναγνωρίζονται, όταν εκποιούνται.

Στην περίπτωση που ένα επενδυτικό ακίνητο ιδιοχρησιμοποιηθεί, αναταξινομείται ως ενσώματη ακινητοποίηση. Η εύλογη αξία του ακινήτου κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης αποτελεί το τεκμαρτό κόστος κτήσης για την περαιτέρω λογιστικοποίησή του.

Στην περίπτωση που μία ενσώματη ακινητοποίηση χαρακτηριστεί ως επενδυτικό ακίνητο, επειδή η χρήση του μεταβλήθηκε, εφαρμόζονται οι λογιστικές αρχές του ΔΛΠ 16 μέχρι και την ημερομηνία της μεταφοράς του σε επενδυτικό ακίνητο και έκτοτε υπολογίζεται στην εύλογη αξία του. Το επενδυτικό ακίνητο εκτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και το κέρδος ή η ζημία από την αναπροσαρμογή του στην εύλογη αξία, δηλαδή η διαφορά μεταξύ εύλογης και τρέχουσας αξίας, αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, ως επανεκτίμηση της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων. Το κέρδος της αποτίμησης αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, εκτός εάν υπάρχει προγενέστερη ζημία απομείωσης του ακινήτου.

Στην περίπτωση αυτή, το κέρδος από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στο βαθμό που αντιλογίζει μια προγενέστερη ζημία απομείωσης και οποιοδήποτε επιπλέον κέρδος από την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ζημία από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

2.9 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο (ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) σαν κατεχόμενο προς πώληση, αν η αξία του αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω της πώλησης του στοιχείου και όχι μέσω της συνεχιζόμενης χρήσης του και η πώληση θεωρείται πολύ πιθανή. Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση του περιουσιακού στοιχείου (ή της ομάδας στοιχείων) ως κατεχόμενων προς πώληση, το περιουσιακό στοιχείο (ή όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμώνται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση ΔΠΧΑ.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται σαν κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα πώλησης, και οι τυχόν προκύπτουσες ζημίες απομείωσης καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης. Από την ημέρα κατά την οποία ένα μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο (ή τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται σαν κατεχόμενο προς πώληση, δεν λογίζονται αποσβέσεις επ' αυτού.

2.10 Απομείωση αξίας μη

χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (εκτός υπεραξίας)

Οι λογιστικές αξίες των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι λογιστικές αξίες τους δεν είναι ανακτήσιμες. Στην περίπτωση αυτή προσδιορίζεται το ανακτήσιμο ποσό των περιουσιακών στοιχείων και αν οι λογιστικές αξίες υπερβαίνουν το εκτιμώμενο ανακτήσιμο ποσό, αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, η οποία καταχωρείται απ' ευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Το ανακτήσιμο ποσό των περιουσιακών στοιχείων είναι το μεγαλύτερο μεταξύ εύλογης αξίας μείον τα απαιτούμενα για την πώληση έξοδα και αξίας χρήσης αυτών. Για την εκτίμηση της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με την χρήση ενός προ φόρου προεξοφλητικού επιτοκίου το οποίο αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και για τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Για ένα περιουσιακό στοιχείο που δεν δημιουργεί ανεξάρτητες ταμειακές ροές, το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίζεται για την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν αν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση της απομείωσης σε προηγούμενες περιόδους δεν συνεχίζουν να υπάρχουν. Στην περίπτωση αυτή επαναπροσδιορίζεται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου και η ζημία απομείωσης αντλογίζεται επαναφέροντας τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου στο ανακτήσιμο ποσό του στην έκταση που αυτό δεν υπερβαίνει τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου που θα είχε προσδιοριστεί (καθαρή από αποσβέσεις) αν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης σε προηγούμενα έτη.

2.11 Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια οικονομική οντότητα και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μια άλλη οικονομική οντότητα.

Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, η Εταιρεία αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως «SPPI» κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- στο αποσβεσμένο κόστος
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, αποτιμώνται μεταγενέστερα βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (EIR) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται, τροποποιείται ή απομειώνεται.

Για επενδύσεις οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση τις τιμές προσφοράς της αγοράς. Για επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται μέσω τεχνικών αποτίμησης, εκτός εάν το εύρος των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας είναι σημαντικά μεγάλο και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν εύλογα να αξιολογηθούν, οπότε δεν επιτρέπεται η αποτίμηση αυτών των επενδύσεων στην εύλογη αξία. Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται από κανονισμό ή παραδοχή της αγοράς, αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία διακανονισμού (δηλαδή την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται ή παραδίδεται στην Εταιρεία).

Απομείωση *χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων*

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

- Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν πρόβλεψη ζημιάς έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαιτητές σύμφωνα με τη σύμβαση και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος ή η Εταιρεία προσδοκούν να εισπράξουν, προεξοφλημένες με βάση το κατά προσέγγιση αρχικό πραγματικό επιτόκιο.
- Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται σε δύο στάδια. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ανεξάρτητα από το πότε προέκυψε η αθέτηση.
- Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν δάνεια και υπερεναλήψεις, εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

2.12 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν εμπορεύματα, προϊόντα έτοιμα και ημιτελή, πρώτες και βοηθητικές ύλες, υλικά, είδη συσκευασίας και ανταλλακτικά. Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Η τιμή κτήσης προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μεσοσταθμικού μέσου όρου, όπου ο μέσος όρος υπολογίζεται στο τέλος κάθε χρήσης. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων, μειωμένη με το εκτιμώμενο κόστος για την ολοκλήρωση αυτών και το εκτιμώμενο για την πραγματοποίηση της πώλησης κόστος. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αύξησης της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας αποθεμάτων που έχουν απομειωθεί, η απομείωση αυτή αντिलογίζεται.

2.13 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις αποτελούν το δικαίωμα του Ομίλου ή της Εταιρείας σε αντάλλαγμα το οποίο είναι ανεπιφύλακτο. Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους η οποία είναι ταυτόχρονα και η αξία συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος τους μειωμένο κατά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η εισπραξιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων εκτιμάται βάσει ιστορικών τάσεων, στατιστικών δεδομένων και αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων και σχηματίζεται πρόβλεψη για απώλειες που είναι πιθανόν να συμβούν και μπορούν να ποσοτικοποιηθούν. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της εκάστοτε χρήσης. Τυχόν διαγραφές απαιτήσεων από του οικείου εισπρακτέους λογαριασμούς πραγματοποιούνται μέσω της σχηματισθείσας πρόβλεψης.

2.14 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις, υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου. Τραπεζικές υπεραναλήψεις απεικονίζονται στο Παθητικό στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

2.15 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει την αξία των κοινών μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το τίμημα που καταβλήθηκε πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» στα Ίδια Κεφάλαια. Τα έξοδα που αφορούν άμεσα την έκδοση νέων μετοχών παρουσιάζονται στα Ίδια Κεφάλαια αφαιρετικά από το αποθεματικό μετοχών υπέρ το άρτιο.

2.16 Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Εμπορικές υποχρεώσεις είναι οφειλές πληρωμής για αγαθά ή υπηρεσίες που αποκτήθηκαν από προμηθευτές. Οι λογαριασμοί υποχρεώσεων ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εφόσον η εξόφληση τους πραγματοποιηθεί εντός του έτους (ή και περισσότερο αν το χρονικό αυτό διάστημα αποτελεί τον φυσιολογικό επιχειρηματικό κύκλο). Εφόσον όχι, τότε παρουσιάζονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια αποτιμούνται στην αποσβεσμένη αξία τους χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.17 Δάνεια Τραπεζών

Τα δάνεια αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.18 Μισθώσεις

Μίσθωση η οποία μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου λογίζεται από το μισθωτή ως χρηματοδοτική μίσθωση και λογίζεται ως απόκτηση παγίου και ανάληψη υποχρέωσης, ενώ από τον εκμισθωτή ως πώληση και/ή παροχή χρηματοδότησης.

Λογιστική μίσθωσης από το μισθωτή

Τα καταβαλλόμενα ενοίκια διαχωρίζονται σε χρηματοοικονομικά έξοδα (τόκοι) που καταχωρούνται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων και σε μείωση της αναληφθείσας υποχρέωσης. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις εμφανίζονται στο χαμηλότερο ποσό, μεταξύ της εύλογης αξίας τους και της παρούσας αξίας των ελάχιστων πληρωμών μισθωμάτων, κατά την έναρξη της μίσθωσης, μειωμένες με τις σωρευμένες αποσβέσεις ή τις ζημίες απομείωσης τους. Αν η μίσθωση δε μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου, τότε θεωρείται λειτουργική και ο μισθωτής καταχωρεί τα ενοίκια ως έξοδα με βάση τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

Λογιστική μίσθωσης από τον εκμισθωτή

Όταν τα περιουσιακά στοιχεία μισθώνονται κάτω από λειτουργική μίσθωση, το περιουσιακό στοιχείο περιλαμβάνεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης βάσει της φύσης του περιουσιακού στοιχείου. Το έσοδο από το μίσθωμα αναγνωρίζεται κατά τους όρους της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο.

2.19 Φόρος εισοδήματος (τρέχων και αναβαλλόμενος)

Στο φόρο της περιόδου περιλαμβάνεται ο τρέχων φόρος εισοδήματος και οι αναβαλλόμενοι φόροι. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τους φόρους που σχετίζονται με κονδύλια που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση.

Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση, αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης, βάσει των ισχυουσών φορολογικών διατάξεων και συντελεστών φόρου, κατά την ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και δημιουργεί φορολογητέο εισόδημα. Η Διοίκηση περιοδικά προβαίνει σε εκτιμήσεις κατά την υποβολή φορολογικών δηλώσεων σε περιπτώσεις που οι σχετικές φορολογικές διατάξεις επιδέχονται ερμηνείας και προβαίνει στο σχηματισμό προβλέψεων, όπου χρειάζεται, με βάση τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος, αφορά περιπτώσεις προσωρινών διαφορών μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων για σκοπούς σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της φορολογικής τους βάσης.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές εκτός από τις περιπτώσεις:

- όπου η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση προκύπτει από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης σε μία συναλλαγή η οποία δεν είναι συνένωση εταιρειών και κατά την στιγμή της συναλλαγής δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό κέρδος ούτε το φορολογητέο κέρδος ή ζημία, και
- των φορολογητέων προσωρινών διαφορών που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, όπου ο χρόνος αντιστροφής των προσωρινών διαφορών μπορεί να ελεγχθεί και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντιστραφούν στο προβλεπόμενο μέλλον.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές και μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος το οποίο θα χρησιμοποιηθεί έναντι των εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών και των μεταφερόμενων αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών εκτός από τις περιπτώσεις:

- όπου η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που σχετίζεται με τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές προκύπτει από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης σε μια συναλλαγή η οποία δεν είναι συνένωση εταιρειών και κατά τη στιγμή της συναλλαγής δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό κέρδος ούτε το φορολογητέο κέρδος ή ζημία, και
- των φορολογητέων προσωρινών διαφορών που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, όπου οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζεται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές θα αντιστραφούν στο προβλεπόμενο μέλλον και θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο εισόδημα το οποίο θα χρησιμοποιηθεί έναντι των προσωρινών διαφορών.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται βάσει φορολογικών συντελεστών που αναμένεται ότι θα ισχύουν στο χρόνο που το περιουσιακό στοιχείο θα αναγνωριστεί και η υποχρέωση θα διακανονιστεί και βασίζονται στους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που είναι σε ισχύ ή έχουν θεσμοθετηθεί κατά την ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων.

Η αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ελέγχεται σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό να υπάρξει επαρκές φορολογητέο εισόδημα που θα καλύψει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση εν όλω ή εν μέρει.

2.20 Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη), ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, και είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το ποσό αυτής μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν η επίπτωση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση με την χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου αναγνωρίζεται ως κόστος δανεισμού. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης, αντλογίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημίες. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.21 Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

Παροχές που θα καταβληθούν μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο ο Όμιλος καταβάλλει καθορισμένα ποσά εισφορών σε κάποια ξεχωριστή οντότητα.

Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική ή παρεπόμενη υποχρέωση να καταβάλει επιπρόσθετες εισφορές εάν ο ασφαλιστικός οργανισμός δεν διαθέτει επαρκή περιουσιακά στοιχεία ώστε να αποδώσει σε όλους τους εργαζόμενους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην τρέχουσα και σε προηγούμενες χρήσεις. Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ονομάζεται το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα που δεν αποτελεί πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου που προκύπτουν από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών απορρέουν από την ελληνική νομοθεσία βάσει του Ν.4093/2012, η οποία καθορίζει αντιπροσωπευτικά το ελάχιστο ύψος των συνταξιοδοτικών παροχών που λαμβάνει ένας εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτείται, σε συνάρτηση, συνήθως, με έναν ή περισσότερους παράγοντες όπως είναι η ηλικία, τα χρόνια υπηρεσίας και η αποζημίωση.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή. Η υποχρέωση από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με την χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της μελλοντικής υποχρέωσης χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης των ευρωπαϊκών ομολόγων iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις εμπειρικές προσαρμογές στις οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις αναγνωρίζονται στην καθαρή θέση, κατά τη χρήση στην οποία προκύπτουν. Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Όσον αφορά τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, ο Όμιλος καταβάλλει εισφορές σε δημόσιους ασφαλιστικούς φορείς (π.χ. ΙΚΑ). Καταβεβλημένων των εισφορών, ο Όμιλος δεν έχει περαιτέρω υποχρεώσεις. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδα για εργοδοτικές παροχές όταν καθίστανται πληρωτέα. Προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία στο βαθμό που είναι δυνατή η επιστροφή χρημάτων ή ο συμψηφισμός με μελλοντικές πληρωμές.

2.22 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων κτλ). Μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί στον πελάτη. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή της υπηρεσίας, εάν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η αναγνώριση του εσόδου γίνεται ως εξής:

- Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη. Στις περιπτώσεις μεταβίβασης προϊόντων με δικαίωμα επιστροφής (λήξη προϊόντος) ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο για τα μεταβιβασθέντα προϊόντα ίσο με το ποσό του ανταλλάγματος το οποίο εκτιμά ότι θα δικαιούται. Η εκτίμηση για τις επιστροφές προϊόντων βασίζεται στα ιστορικά δεδομένα. Ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περιουσιακό στοιχείο για το δικαίωμα να ανακτήσει τα προϊόντα από τους πελάτες της καθώς τα προϊόντα αυτά καταστρέφονται.
- Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών (output methods), είτε μεθόδους εισροών (input methods).
- Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει της χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

2.23 Έξοδα

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσης του μισθίου.

2.24 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αποδίδονται στους μετόχους της Εταιρίας με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους.

Τα απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της Εταιρείας (προσαρμοσμένο με την επίδραση της μετατροπής δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές) με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο με την επίδραση των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές).

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς της Διοίκησης, οι οποίες επηρεάζουν τις αξίες των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, των εσόδων, των δαπανών και των γνωστοποιήσεων για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Η διοίκηση σε συνεχή βάση αξιολογεί τις εκτιμήσεις και τις παραδοχές αυτές, οι οποίες κυρίως περιλαμβάνουν τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, την πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις, την απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, την απομείωση ενσώματων και των άυλων περιουσιακών στοιχείων, την αναγνώριση των εσόδων και εξόδων και τους φόρους εισοδήματος. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές βασίζονται στην υπάρχουσα εμπειρία και σε διάφορους άλλους παράγοντες που θεωρούνται εύλογοι.

Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές είναι η βάση για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν είναι άμεσα διαθέσιμες από άλλες πηγές. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις κάτω από διαφορετικές παραδοχές ή συνθήκες.

Οι σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές που αφορούν σε μελλοντικές και άλλες κύριες πηγές αβεβαιότητας κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μέσα στην επόμενη χρήση, έχουν ως εξής:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στις περιπτώσεις προσωρινών διαφορών μεταξύ της λογιστικής βάσης και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσμοθετηθεί και αναμένεται να ισχύουν στις περιόδους που οι διαφορές αυτές αναμένεται να απαλειφθούν.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές και μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο εισόδημα το οποίο θα χρησιμοποιηθεί έναντι των εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών και των μεταφερόμενων αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών. Ο Όμιλος και η Εταιρεία λαμβάνουν υπόψη την ύπαρξη μελλοντικού φορολογητέου εισοδήματος και ακολουθεί μια συνεχή συντηρητική στρατηγική φορολογικού σχεδιασμού κατά την εκτίμηση της ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Οι λογιστικές εκτιμήσεις που σχετίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, απαιτούν από τη Διοίκηση να κάνει υποθέσεις σχετικά με το χρονικό προσδιορισμό μελλοντικών γεγονότων, όπως της πιθανότητας του αναμενόμενου μελλοντικού φορολογητέου εισοδήματος και τις διαθέσιμες δυνατότητες φορολογικού σχεδιασμού.

Απομείωση ενσωμάτων παγίων

Ο προσδιορισμός απομείωσης των ενσωμάτων παγίων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων που αφορούν, αλλά δεν περιορίζονται σε αυτές, στην αιτία, στο χρόνο και στο ποσό της απομείωσης. Η απομείωση βασίζεται σε ένα μεγάλο αριθμό παραγόντων. Το ανακτήσιμο ποσό συνήθως προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Ο προσδιορισμός των ενδείξεων απομείωσης, όπως και η εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών και ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών των παγίων (ή ομάδων παγίων) απαιτούν από τη διοίκηση να κάνει σημαντικές εκτιμήσεις σχετικά με τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των ενδείξεων απομείωσης, τις αναμενόμενες ταμειακές ροές, τα επιτόκια προεξόφλησης που πρέπει να εφαρμοστούν, τις ωφέλιμες ζωές και τις υπολειμματικές αξίες των παγίων.

Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις προκειμένου να καλύψουν επαρκώς τη ζημιά που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα και προέρχεται από αυτές τις απαιτήσεις. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις προκειμένου να καλύψουν επαρκώς τη ζημιά που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα και προέρχεται από αυτές τις απαιτήσεις. Σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων όλες οι απαιτήσεις εκτιμώνται με βάση ιστορικές τάσεις, στατιστικά στοιχεία, μελλοντικές προσδοκίες σχετικά με εκπρόθεσμους πελάτες. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της εκάστοτε χρήσης. Τυχόν διαγραφές απαιτήσεων από εισπρακτέους λογαριασμούς πραγματοποιούνται μέσω της σχηματισθείσας πρόβλεψης. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μη διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξή της.

Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζονται στην προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών παροχών αποζημιώσεων που θα έχουν καταστεί δεδουλευμένες στο τέλος της χρήσης.

Οι υποχρεώσεις για τις παροχές αυτές υπολογίζονται στη βάση χρηματοοικονομικών και αναλογιστικών υποθέσεων που απαιτούν από τη Διοίκηση να κάνει παραδοχές σχετικά με τα επιτόκια προεξόφλησης, τα ποσοστά αυξήσεων των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και ανικανότητας, τις ηλικίες συνταξιοδότησης και λοιπούς παράγοντες. Οι μεταβολές σε αυτές τις βασικές παραδοχές μπορεί να έχουν σημαντική επίδραση στην υποχρέωση και στα σχετικά έξοδα κάθε περιόδου.

Το καθαρό κόστος της περιόδου αποτελείται από την παρούσα αξία των παροχών που κατέστησαν δεδουλευμένες κατά τη διάρκεια της χρήσης, τον εκτοκισμό της μελλοντικής υποχρέωσης, το κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας και αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές. Λόγω του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των εν λόγω προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, αυτές οι υποθέσεις υπόκεινται σε σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων απαιτεί από τη Διοίκηση τη συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μη συμβούν καθώς και της επίδρασης που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στη δραστηριότητα του Ομίλου και της Εταιρείας.

4. Μεταβολές στις λογιστικές αρχές

Την 01.01.2018 ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν και εφάρμοσαν για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» και το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» ακολουθώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις κατασκευής», το ΔΛΠ 18 «Έσοδα» καθώς επίσης, και όλες τις σχετικές διερμηνείες για έσοδα από συμβόλαια με πελάτες, εκτός αν αυτά τα συμβόλαια εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων.

Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβάσεις με πελάτες τα οποία συνοψίζονται ως εξής:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των διακριτών υποχρεώσεων εκτέλεσης (separate performance obligations).
3. Προσδιορισμός του αντιτίμου.
4. Επιμερισμός του αντιτίμου στις επιμέρους υποχρεώσεις εκτέλεσης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή εφόσον) μια οικονομική οντότητα εκπληρώνει μια υποχρέωση εκτέλεσης.

Η βασική αρχή είναι ότι, μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης, περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους.

Έτσι, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15 τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών, προσδιορίζοντας τον χρόνο της μεταβίβασης του ελέγχου, είτε σε δεδομένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών.

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν το ΔΠΧΑ 15, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση αναγνωρίστηκε συσσωρευτικά στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν επαναδιατυπώθηκαν.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Επίσης, καθιερώνει μία νέα προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39.

α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Σε ότι αφορά όμως στην κατάταξη και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αξίζει να αναφερθούν τα παρακάτω:

Εκτός από τις απαιτήσεις από πελάτες που αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής, η Εταιρεία, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αποτιμά αρχικά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής. Μεταγενέστερα, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η κατάταξη προσδιορίζεται από τα δύο παρακάτω κριτήρια:

- Το επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το κατά πόσο δηλαδή στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη ταμειακών ροών ή η είσπραξη ταμειακών ροών και η πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και,
- Εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου («SPPI» κριτήριο).

Σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 9, η νέα κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει ως εξής:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτησή τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPPI» κριτήριο. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν πληρούν τα κριτήρια για επιμέτρηση στο αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν κατέχουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στη συγκεκριμένη κατηγορία.

Σημειώνεται ότι, κατά την 01.01.2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, δεν υπήρξε επίδραση από την παραπάνω αναταξινόμηση.

β) Απομείωση

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο νέο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του ΔΠΧΑ 9:

- τις απαιτήσεις από πελάτες
- τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεδομένου ότι διατηρούν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ζημία απομείωσης θα ήταν επουσιώδης.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Εταιρεία οφείλουν να υιοθετήσει το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών τόσο για τις απαιτήσεις από πελάτες όσο και για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος. Διευκρινίζεται ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες (κυρίως πράκτορες) και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος και η Εταιρεία προσδοκούν τελικά ότι θα εισπράξουν. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

Απαιτήσεις από πελάτες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος και η Εταιρεία χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων. Την 01.01.2018 ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν επηρεάστηκαν από την υιοθέτηση του συγκεκριμένου προτύπου ωστόσο, για τη χρήση 2018 το επιπλέον ποσό επισφάλειας από πελάτες που προέκυψε ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ανέρχεται σε € 48.761,32.

Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιείται η γενική προσέγγιση. Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και η τυχόν πρόβλεψη ζημιάς περιορίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών.

Σημειώνεται ότι κατά την 01.01.2018, δεν υπήρξε καμία επίδραση για τον Όμιλο και την Εταιρεία στα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος.

Οι πίνακες που ακολουθούν συνοψίζουν την επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 15 και του ΔΠΧΑ 9 στις καταστάσεις χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 1 Ιανουαρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2018 καθώς και στις καταστάσεις αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας, για τη χρήση 2018 για καθένα από τα επηρεαζόμενα στοιχεία.

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπα ΔΛΠ 18 / ΔΛΠ 11/ ΔΛΠ 39 31/12/2017	ΔΠΧΑ 15 Προσαρμογές	ΔΠΧΑ 9 Προσαρμογές	Υπόλοιπα ΔΠΧΑ 15 / ΔΠΧΑ 9 1/1/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	2.757.142,26			2.757.142,26
Ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	465.610,26			465.610,26
Επενδύσεις σε θυγατρικές	-			-
Επενδύσεις σε ακίνητα	595.366,00			595.366,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	51.480,75			51.480,75
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	550.704,92	197.409,19		748.114,11
	4.420.304,19	197.409,19	-	4.617.713,38
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Αποθέματα	7.503.868,45			7.503.868,45
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	7.175.604,23			7.175.604,23
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.399.667,49			4.399.667,49
	19.079.140,17	-	-	19.079.140,17
Σύνολο Ενεργητικού	23.499.444,36	197.409,19	-	23.696.853,55
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	1.124.000,00			1.124.000,00
Αποθεματικά	694.640,63			694.640,63
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον	2.867.145,59	(510.005,00)		2.357.140,59
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	4.685.786,22	(510.005,00)	-	4.175.781,22
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Δάνεια	1.071.908,10			1.071.908,10
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	133.811,94			133.811,94
Έσοδα επομένων χρήσεων	329.396,75			329.396,75
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	792.312,61			792.312,61
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		507.006,93		507.006,93
	2.327.429,40	507.006,93	-	2.834.436,33
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	12.105.715,62	200.407,26		12.306.122,88
Φορολογικές υποχρεώσεις	3.090.943,97			3.090.943,97
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.289.569,15			1.289.569,15
	16.486.228,74	200.407,26	-	16.686.636,00
Σύνολο Υποχρεώσεων	18.813.658,14	707.414,19	-	19.521.072,33
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	23.499.444,36	197.409,19	-	23.696.853,55

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Υπόλοιπα ΔΛΠ 18 / ΔΛΠ 11/ ΔΛΠ 39 31/12/2017	ΔΠΧΑ 15 Προσαρμογές	ΔΠΧΑ 9 Προσαρμογές	Υπόλοιπα ΔΠΧΑ 15 / ΔΠΧΑ 9 1/1/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	2.757.142,26			2.757.142,26
Ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	465.610,26			465.610,26
Επενδύσεις σε θυγατρικές	1.037.108,86			1.037.108,86
Επενδύσεις σε ακίνητα	595.366,00			595.366,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	51.480,75			51.480,75
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	550.704,92	197.409,19		748.114,11
	5.457.413,05	197.409,19	-	5.654.822,24
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Αποθέματα	7.457.479,02			7.457.479,02
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	8.058.790,91			8.058.790,91
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	3.963.125,47			3.963.125,47
	19.479.395,40	-	-	19.479.395,40
Σύνολο Ενεργητικού	24.936.808,45	197.409,19	-	25.134.217,64
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	1.124.000,00			1.124.000,00
Αποθεματικά	731.842,75			731.842,75
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον	4.386.071,53	(510.005,00)		3.876.066,53
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	6.241.914,28	(510.005,00)	-	5.731.909,28
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Δάνεια	1.071.908,10			1.071.908,10
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	133.811,94			133.811,94
Έσοδα επομένων χρήσεων	329.396,75			329.396,75
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	792.312,61			792.312,61
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		507.006,93		507.006,93
	2.327.429,40	507.006,93	-	2.834.436,33
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	11.988.596,34	200.407,26		12.189.003,60
Φορολογικές υποχρεώσεις	3.089.299,28			3.089.299,28
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.289.569,15			1.289.569,15
	16.367.464,77	200.407,26	-	16.567.872,03
Σύνολο Υποχρεώσεων	18.694.894,17	707.414,19	-	19.402.308,36
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	24.936.808,45	197.409,19	-	25.134.217,64

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπα ΔΠΧΑ 15 / ΔΠΧΑ 9 31/12/2018	ΔΠΧΑ 15 Προσαρμογές	ΔΠΧΑ 9 Προσαρμογές	Υπόλοιπα ΔΛΠ 18 / ΔΛΠ 11/ ΔΛΠ 39 31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	2.955.887,43			2.955.887,43
Ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	464.556,32			464.556,32
Επενδύσεις σε θυγατρικές	-			-
Επενδύσεις σε ακίνητα	655.255,00			655.255,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	26.989,81			26.989,81
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	827.733,37	(213.928,78)		613.804,59
	4.930.421,93	(213.928,78)	-	4.716.493,15
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Αποθέματα	9.786.377,91			9.786.377,91
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	7.812.955,66			7.812.955,66
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	3.810.241,89			3.810.241,89
	21.409.575,46	-	-	21.409.575,46
Σύνολο Ενεργητικού	26.339.997,39	(213.928,78)	-	26.126.068,61
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	1.124.000,00			1.124.000,00
Αποθεματικά	758.125,12			758.125,12
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον	3.523.767,68	580.146,24		4.103.913,92
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.405.892,80	580.146,24	-	5.986.039,04
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Δάνεια	862.519,93			862.519,93
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	918.754,48			918.754,48
Έσοδα επομένων χρήσεων	251.891,64			251.891,64
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	888.907,91			888.907,91
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	589.554,95	(554.153,95)		35.401,00
	3.511.628,91	(554.153,95)	-	2.957.474,96
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	14.443.943,04	(239.921,07)		14.204.021,97
Φορολογικές υποχρεώσεις	1.227.984,11			1.227.984,11
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.750.548,53			1.750.548,53
	17.422.475,68	(239.921,07)	-	17.182.554,61
Σύνολο Υποχρεώσεων	20.934.104,59	(794.075,02)	-	20.140.029,57
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	26.339.997,39	(213.928,78)	-	26.126.068,61

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Υπόλοιπα ΔΠΧΑ 15 / ΔΠΧΑ 9 31/12/2018	ΔΠΧΑ 15 Προσαρμογές	ΔΠΧΑ 9 Προσαρμογές	Υπόλοιπα ΔΛΠ 18 / ΔΛΠ 11/ ΔΛΠ 39 31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	2.955.887,43			2.955.887,43
Ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	464.556,32			464.556,32
Επενδύσεις σε θυγατρικές	750.764,66			750.764,66
Επενδύσεις σε ακίνητα	655.255,00			655.255,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	716.129,04			716.129,04
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	971.106,61	(213.928,78)		757.177,83
	6.513.699,06	(213.928,78)	-	6.299.770,28
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία				
Αποθέματα	9.743.358,43			9.743.358,43
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	8.681.667,89			8.681.667,89
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	3.462.214,20			3.462.214,20
	21.887.240,52	-	-	21.887.240,52
Σύνολο Ενεργητικού	28.400.939,58	(213.928,78)	-	28.187.010,80
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	1.124.000,00			1.124.000,00
Αποθεματικά	783.932,50			783.932,50
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον	5.586.508,21	580.146,24		6.166.654,45
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.494.440,71	580.146,24	-	8.074.586,95
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Δάνεια	862.519,93			862.519,93
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	918.754,48			918.754,48
Έσοδα επομένων χρήσεων	251.891,64			251.891,64
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	888.907,91			888.907,91
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	589.554,95	(554.153,95)		35.401,00
	3.511.628,91	(554.153,95)	-	2.957.474,96
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	14.426.096,23	(239.921,07)		14.186.175,16
Φορολογικές υποχρεώσεις	1.218.225,20			1.218.225,20
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.750.548,53			1.750.548,53
	17.394.869,96	(239.921,07)	-	17.154.948,89
Σύνολο Υποχρεώσεων	20.906.498,87	(794.075,02)	-	20.112.423,85
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	28.400.939,58	(213.928,78)	-	28.187.010,80

ΟΜΙΛΟΣ	ΔΠΧΑ 15 31/12/2018	ΔΠΧΑ 15 Προσαρμογές	ΔΛΠ 18/ ΔΛΠ 11 31/12/2018
Κύκλος εργασιών	39.773.752,96	86.660,83	39.860.413,79
Κόστος πωληθέντων	(16.017.536,30)		(16.017.536,30)
Μικτά κέρδη περιόδου	23.756.216,66	86.660,83	23.842.877,49
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	(3.391.050,88)		(3.391.050,88)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	(18.404.889,29)		(18.404.889,29)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	(227.429,79)		(227.429,79)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης	3.159.095,81		3.159.095,81
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων	4.891.942,51	86.660,83	4.978.603,34
Καθαρά έσοδα / έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(113.000,47)		(113.000,47)
Κέρδη προ φόρων σύνολο	4.778.942,04	86.660,83	4.865.602,87
Φόρος εισοδήματος	(1.978.078,28)	(16.519,59)	(1.994.597,87)
Κέρδη μετά από φόρους σύνολο	2.800.863,76	70.141,24	2.871.005,00

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΔΠΧΑ 15 31/12/2018	ΔΠΧΑ 15 Προσαρμογές	ΔΛΠ 18/ ΔΛΠ 11 31/12/2018
Κύκλος εργασιών	39.687.676,54	86.660,83	39.774.337,37
Κόστος πωληθέντων	(16.131.896,63)		(16.131.896,63)
Μικτά κέρδη περιόδου	23.555.779,91	86.660,83	23.642.440,74
			0,00
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	(2.492.660,34)		(2.492.660,34)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	(18.404.889,29)		(18.404.889,29)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	(227.429,79)		(227.429,79)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης	3.159.095,81		3.159.095,81
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων	5.589.896,30	86.660,83	5.676.557,13
Καθαρά έσοδα / έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(410.512,91)		(410.512,91)
Κέρδη προ φόρων σύνολο	5.179.383,39	86.660,83	5.266.044,22
Φόρος εισοδήματος	(1.834.705,04)	(16.519,59)	(1.851.224,63)
Κέρδη μετά από φόρους σύνολο	3.344.678,35	70.141,24	3.414.819,59

5. Ανακατάταξη κονδυλίων

Στη χρήση 2018 πραγματοποιήθηκε ανακατάταξη των συγκριτικών κονδυλίων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης «Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις» και «Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις» της προηγούμενης χρήσης. Η ανακατάταξη αφορά συμψηφισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Συγκεκριμένα:

	Δημοσιευμένα στοιχεία		Ανακατάταξη κονδυλίων	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	31/12/2017	31/12/2017	31/12/2017	31/12/2017
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	416.892,98	416.892,98	550.704,92	550.704,92
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	-	(133.811,94)	(133.811,94)
Σύνολο	416.892,98	416.892,98	416.892,98	416.892,98

6. Πληροφόρηση κατά τομέα

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία καλλυντικών και στην εμπορία ειδών παιδικής διατροφής.

Η ακόλουθη πληροφόρηση αναφέρεται στους τομείς που πρέπει να αναφέρονται ξεχωριστά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και επισκοπούνται από τη Διοίκηση του Ομίλου για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων. Οι τομείς δραστηριότητας έχουν οριστεί με βάση το ποσοστό συμμετοχής στα συνολικά Έσοδα και στην λειτουργική δομή του Ομίλου.

Οι πληροφορίες των τομέων δραστηριότητας που δεν αποτελούν ξεχωριστούς τομείς για αναφορά, έχουν συγκεντρωθεί και απεικονιστεί στην κατηγορία «Λοιπά». Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει όλες τις άλλες δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι λογιστικές πολιτικές των τομέων δραστηριότητας είναι οι ίδιες με εκείνες που ακολουθούνται κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι πληροφορίες αναφορικά με τους τομείς δραστηριότητας και η συμφωνία με τα ενοποιημένα στοιχεία του Ομίλου έχουν ως εξής:

2018	Καλλυντικά	Παιδική διατροφή	Λοιπά	Σύνολο
Συνολικές πωλήσεις ανά τομέα	37.082.822,71	1.447.649,17	1.243.281,08	39.773.752,96
Λειτουργικά αποτελέσματα προ αποσβέσεων	4.307.656,01	698.766,60	154.837,81	5.161.260,46
Αποσβέσεις	208.174,33	42.340,75	18.802,84	269.317,92
Χρηματοοικονομικά	97.482,15	11.920,06	3.598,26	113.000,47
Αποτέλεσμα προ φόρου	4.001.999,53	644.505,79	132.436,72	4.778.942,04
Φόρος εισοδήματος	1.159.942,92	763.317,75	54.817,61	1.978.078,28
Καθαρό αποτέλεσμα μετά φόρων	2.842.056,61	-118.811,96	77.619,10	2.800.863,76
 Σύνολο Ενεργητικού	 17.953.858,82	 7.312.196,15	 1.073.942,42	 26.339.997,39
Σύνολο Υποχρεώσεων	19.502.209,12	826.075,66	605.819,82	20.934.104,59

2017	Καλλυντικά	Παιδική διατροφή	Λοιπά	Σύνολο
Συνολικές πωλήσεις ανά τομέα	32.728.766,70	6.445.608,37	2.552.515,30	41.726.890,37
Λειτουργικά αποτελέσματα προ αποσβέσεων	3.807.626,17	1.453.939,75	238.304,87	5.499.870,79
Αποσβέσεις	180.756,07	31.951,87	25.159,32	237.867,26
Χρηματοοικονομικά	106.612,95	12.491,77	8.541,05	127.645,76
Αποτέλεσμα προ φόρου	3.520.257,16	1.311.363,15	302.737,46	5.134.357,77
Φόρος εισοδήματος	1.379.488,62	513.885,91	118.634,20	2.012.008,73
Καθαρό αποτέλεσμα μετά φόρων	2.140.768,53	797.477,24	184.103,27	3.122.349,04
 Σύνολο Ενεργητικού	 17.532.797,46	 4.434.885,57	 1.397.949,39	 23.365.632,42
Σύνολο Υποχρεώσεων	15.005.893,95	2.510.675,19	1.163.277,06	18.679.846,20

7. Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

7.1 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Η κίνηση του λογαριασμού «Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία» αναλύεται ως εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Οικόπεδα	Οικόπεδα με χρημ/κη μίσθωση	Ιδιο/μενα Κτίρια	Κτίρια με χρημ/κη μίσθωση	Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	Σύνολο
Υπόλοιπο 01/01/2017	126.536,28	840.952,56	162.725,45	1.322.273,62	20.928,49	26.102,99	166.250,17	2.665.769,56
Προσθήκες	34.818,80		154.334,62		17.490,00	85,00	35.688,44	242.416,86
Αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία	42.572,42		(80.229,50)					(37.657,08)
Αποσβέσεις περιόδου			(6.795,73)	(32.250,57)	(6.015,83)	(4.646,91)	(63.678,04)	(113.387,08)
Υπόλοιπο 31/12/2017	203.927,50	840.952,56	230.034,84	1.290.023,05	32.402,66	21.541,08	138.260,57	2.757.142,26
Αξία κτήσης / εύλογη αξία	212.569,01	840.952,56	762.536,23	1.591.296,83	142.699,39	149.965,97	803.539,22	4.503.559,21
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			(219.069,48)	(301.273,78)	(110.296,73)	(128.424,89)	(665.278,65)	(1.424.343,53)
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	(8.641,51)		(313.431,91)					(322.073,42)
Υπόλοιπο 31/12/2017	203.927,50	840.952,56	230.034,84	1.290.023,05	32.402,66	21.541,08	138.260,57	2.757.142,26
Υπόλοιπο 01/01/2018	203.927,50	840.952,56	230.034,84	1.290.023,05	32.402,66	21.541,08	138.260,57	2.757.142,26
Προσθήκες	23.427,20		118.262,66		110.902,21	3.655,00	40.620,95	296.868,02
Πωλήσεις / διαγραφές							(7.911,49)	(7.911,49)
Αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία	65.039,40		(39.443,47)					25.595,93
Αναταξινόμησης								
Αποσβέσεις περιόδου			(9.291,52)	(32.250,57)	(9.530,00)	(6.297,31)	(65.158,27)	(122.527,67)
Πωλήσεις / διαγραφές αποσβέσεων							6.720,38	6.720,38
Αναταξινόμησης								
Υπόλοιπο 31/12/2018	292.394,10	840.952,56	299.562,51	1.257.772,48	133.774,87	18.898,77	112.532,14	2.955.887,43
Αξία κτήσης / εύλογη αξία	301.035,61	840.952,56	880.798,89	1.591.296,83	253.601,60	153.620,97	836.248,68	4.857.555,14
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			(228.361,00)	(333.524,35)	(119.826,73)	(134.722,20)	(723.716,54)	(1.540.150,82)
Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	(8.641,51)		(352.875,38)					(361.516,89)
Υπόλοιπο 31/12/2018	292.394,10	840.952,56	299.562,51	1.257.772,48	133.774,87	18.898,77	112.532,14	2.955.887,43

Αγορές παγίων

Οι επενδύσεις της εταιρείας σε ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία στη διάρκεια του έτους ανήλθαν συνολικά σε € 296.868,02 (2017: €242.416,86).

Αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία

Η επιμετρημένη εύλογη αξία των κτιρίων και των εδαφικών εκτάσεων στηρίζεται σε μελέτη που διενεργήθηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή. Από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων της Εταιρείας την 31/12/2018 προέκυψε απομείωση ποσού € 68.167,59 που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων και θετική προσαρμογή ποσού € 29.212,48 που αφορά αντιστροφή προηγούμενης απομείωσης και αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων και ποσό € 64.551,04 αναγνωρίστηκε σε αποθεματικό εύλογης αξίας.

Υποθήκες

Επί των ακινήτων της εταιρείας δεν υφίσταται εμπράγματα βάρη.

Κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 η θυγατρική εταιρεία Frezyderm UK Ltd δεν κατείχε πάγια περιουσιακά στοιχεία.

7.2 Άυλα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Η κίνηση του λογαριασμού «Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία» αναλύεται ως εξής:

	Δικαιώματα / Άδειες	Σήματα / Λογότυπα	Λογισμικά Προγράμματα	Λοιπά	Σύνολο
Υπόλοιπο την 01.01.2017	1.116.719,96	72.220,22	257.979,80	142.141,76	1.589.061,74
Προσθήκες	18.312,00		3.806,44	13.850,00	35.968,44
Υπόλοιπο την 31.12.2017	1.135.031,96	72.220,22	261.791,63	155.991,76	1.625.035,57
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο την 01.01.2017	(693.752,13)	(49.490,30)	(225.635,11)	(66.067,59)	(1.034.945,13)
Προσθήκες	(80.104,14)	(3.411,00)	(12.214,60)	(28.750,44)	(124.480,18)
Υπόλοιπο την 31.12.2017	(773.856,27)	(52.901,30)	(237.849,71)	(94.818,03)	(1.159.425,31)
Καθαρή αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	361.175,69	19.318,92	23.941,92	61.173,73	465.610,26
Υπόλοιπο την 01.01.2018	1.135.031,96	72.220,22	261.791,63	155.991,76	1.625.035,57
Προσθήκες	84.020,80	1.200,00	14.384,60	94.845,40	194.450,80
Διαγραφές	(82.000,00)				(82.000,00)
Υπόλοιπο την 31.12.2018	1.137.052,76	73.420,22	276.176,23	250.837,16	1.737.486,37
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο την 01.01.2018	(773.856,27)	(52.901,30)	(237.849,71)	(94.818,03)	(1.159.425,31)
Προσθήκες	(95.753,12)	(4.424,66)	(13.676,50)	(32.935,44)	(146.789,72)
Διαγραφές	33.284,98				33.284,98
Υπόλοιπο την 31.12.2018	(836.324,41)	(57.325,96)	(251.526,21)	(127.753,47)	(1.272.930,05)
Καθαρή αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	300.728,35	16.094,26	24.650,02	123.083,69	464.556,32

Τα δικαιώματα / άδειες αφορούν πιστοποιήσεις προϊόντων για την εμπορία τους σε αγορές του εσωτερικού/εξωτερικού.

Οι επενδύσεις της εταιρείας σε άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία στη διάρκεια του έτους ανήλθαν συνολικά σε € 194.450,80 (2017: € 35.968,44).

Κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 η θυγατρική εταιρεία Frezyderm UK Ltd δεν κατείχε άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία.

7.3 Επενδύσεις σε θυγατρικές

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΧΩΡΑ	% Ποσοστό συμμετοχής 31/12/2018	% Ποσοστό συμμετοχής 31/12/2017	Αξία συμμετοχής 31/12/2018	Αξία συμμετοχής 31/12/2017
FREZYDERM UK LTD	Ηνωμένο Βασίλειο	100%	100%	750.764,66	1.037.108,86

Τα βασικά οικονομικά στοιχεία της FREZYDERM UK LTD παρουσιάζονται παρακάτω:

	31/12/2018	31/12/2017
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης		
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		-
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	518.890,22	601.913,87
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	(1.143.835,33)	(456.919,99)
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	518.890,22	601.913,87
Κατάσταση συνολικών εσόδων		
Σύνολο εσόδων	555.313,21	290.467,28
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)		-
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(898.390,54)	(1.105.565,85)
Λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) πριν από χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(697.399,96)	(1.034.766,16)
Κέρδη / (ζημίες) από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	(910,12)	1.884,31
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	(698.310,08)	(1.032.881,85)
Φόρος εισοδήματος	-	-
Κέρδη / (ζημίες) χρήσης	(698.310,08)	(1.032.881,85)
Κατάσταση ταμειακών ροών		
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(86.191,45)	(456.788,79)
Καθαρές ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες	296,67	129,56
Καθαρές ταμειακές εκροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-	445.215,11
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων	(85.894,78)	(11.444,12)

Η κίνηση του λογαριασμού «Επενδύσεις σε θυγατρικές» έχει ως εξής:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Στην αρχή της περιόδου	1.037.108,86	879.042,52
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	-	445.215,11
Ζημίες απομείωσης συμμετοχής	(286.344,20)	(287.148,77)
	<u>750.764,66</u>	<u>1.037.108,86</u>

Έλεγχος απομείωσης

Η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί αν υπάρχει απομείωση των συμμετοχών της τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Για το λόγο αυτό απαιτείται να εκτιμηθεί η αξία χρήσης κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Το ανακτήσιμο ποσό των ανωτέρω μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίστηκε βάσει της μεθόδου της αξίας εν χρήσει, υπολογίστηκε δε χρησιμοποιώντας προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίστηκαν στα εγκεκριμένα, από τη Διοίκηση, επιχειρηματικά σχέδια που καλύπτουν περίοδο πέντε ετών και λαμβάνουν υπόψη τις μακροπρόθεσμες προοπτικές του Ομίλου.

Το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των προβλεπόμενων ταμειακών ροών είναι 5,84%. Από τον έλεγχο απομείωσης προέκυψε ζημία απομείωσης ποσού € 286.344,20 της αξίας της συμμετοχής της Εταιρείας στην θυγατρική FREZYDERM UK LTD.

7.4 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Η κίνηση του λογαριασμού επενδύσεις σε ακίνητα έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Στην αρχή της περιόδου	595.366,00	599.400,00	595.366,00	599.400,00
Προσθήκες	32.051,63		32.051,63	
Αντιστροφή απομείωσης	29.100,00	21.605,00	29.100,00	21.605,00
Ζημίες από αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία	(1.262,63)	(25.639,00)	(1.262,63)	(25.639,00)
Σύνολο	655.255,00	595.366,00	655.255,00	595.366,00

Η Εταιρεία έχει στην κυριότητά της ακίνητα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται για σκοπούς παραγωγής ή για διοικητικούς σκοπούς και κατέχονται για να αποκομίζονται μισθώματα ή για την αύξηση της αξίας των κεφαλαίων της. Τα εν λόγω ακίνητα είναι ελεύθερα από κάθε εμπράγματο βάρος. Η Εταιρεία επέλεξε ως μέθοδο προσδιορισμού της λογιστικής αξίας των επενδυτικών ακινήτων της την μέθοδο της «εύλογης αξίας». Το κέρδος ή ζημία που ανακύπτει από μία μεταβολή στην εύλογη αξία της επένδυσης σε ακίνητα συμπεριλαμβάνεται στο καθαρό κέρδος ή ζημία στη χρήση στην οποία ανακύπτει.

Η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων του Επιπέδου 3 επιμετρείται από ανεξάρτητους ειδικούς εξωτερικούς εκτιμητές. Από την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 προέκυψε ζημία απομείωσης ποσού € 1.262,63 και θετική προσαρμογή (αντιστροφή προηγούμενης απομείωσης) ποσού € 29.100.

7.5 Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις συνολικού ποσού € 26.989,81 για τον Όμιλο (2017: € 51.480,75) και € 716.129,04 για την Εταιρεία, αφορούν χορηγηθείσες εγγυήσεις εκμίσθωσης αυτοκινήτων και ακινήτων ποσού € 26.989,81 αντίστοιχα και μακροπρόθεσμη απαίτηση δανείου, πενταετούς διάρκειας, από τη θυγατρική εταιρεία Frezyderm UK Ltd αξίας € 689.139,23 για την Εταιρεία.

7.6 Αποθέματα

Ο λογαριασμός «Αποθέματα» αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορεύματα	1.767.276,72	623.122,42	1.724.257,24	576.732,99
Παραγόμενα προϊόντα	3.289.582,53	2.752.375,77	3.289.582,53	2.752.375,77
Πρώτες και βοηθητικές ύλες	5.259.518,66	4.208.370,26	5.259.518,66	4.208.370,26
Μείον: προβλέψεις για απαξίωση αποθεμάτων	(530.000,00)	(80.000,00)	(530.000,00)	(80.000,00)
Σύνολο	9.786.377,91	7.503.868,45	9.743.358,43	7.457.479,02

Η πρόβλεψη για απαξίωση αποθεμάτων ανέρχεται σε € 530.000,00 και αφορά βραδέως κινούμενα αποθέματα που δεν αναμένεται να διατεθούν.

Η κίνηση της πρόβλεψης απαξίωσης των αποθεμάτων για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 2017, έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο την 01.01	(80.000,00)	(114.610,60)	(80.000,00)	(114.610,60)
Πρόσθετη πρόβλεψη		-		-
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης	(450.000,00)	34.610,60	(450.000,00)	34.610,60
Υπόλοιπο την 31.12	(530.000,00)	(80.000,00)	(530.000,00)	(80.000,00)

Επί των αποθεμάτων του Ομίλου δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

7.7 Εμπορικές και Λοιπές Απαιτήσεις

Ο λογαριασμός «Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις» αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές απαιτήσεις				
Πελάτες	1.072.347,68	691.149,47	972.800,71	589.944,39
Πελάτες συνδεδεμένες επιχειρήσεις			987.951,39	518.714,60
Γραμμάτια σε καθυστέρηση	3.917,78	3.917,78	3.917,78	3.917,78
Επιταγές εισπρακτέες	2.000.243,92	1.827.351,76	2.000.243,92	1.827.351,76
Επιταγές σε καθυστέρηση	627.197,71	629.388,69	627.197,71	629.388,69
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	(756.149,80)	(707.388,48)	(756.149,80)	(707.388,48)
	2.947.557,29	2.444.419,22	3.835.961,71	2.861.928,74
Λοιπές απαιτήσεις				
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις		-	-	475.404,44
Χρεώστες διάφοροι	386.483,55	988.872,77	366.791,36	979.145,49
Απαιτήσεις από το Δημόσιο	1.456.330,73	1.998.587,51	1.456.330,73	1.998.587,51
Απαιτήσεις για αποζημιώσεις	2.827.102,77	1.488.160,17	2.827.102,77	1.488.160,17
Μεταβατικοί λογαριασμοί	195.481,32	255.564,56	195.481,32	255.564,56
	4.865.398,37	4.731.185,01	4.845.706,18	5.196.862,17
Σύνολα	7.812.955,66	7.175.604,23	8.681.667,89	8.058.790,91

Η εύλογη αξία των απαιτήσεων από πελάτες και των λοιπών απαιτήσεων προσεγγίζει την λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Τον Δεκέμβριο του 2017 η Διοίκηση του Ομίλου, προέβη στη ανάκληση των προϊόντων που παρήχθησαν από την παραγωγό εταιρεία Lactalis Nutrition Santé. Στο κονδύλι «Απαιτήσεις για αποζημιώσεις» περιλαμβάνεται η αξία των πωληθέντων κατά την 31/12/2017 προϊόντων που ανακλήθηκαν για τα οποία η εταιρεία έχει απαίτηση για αποζημίωση και ταυτόχρονα υποχρέωση για αποζημίωση των πελατών της (η ισόποση υποχρέωση περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Υποχρεώσεις για ανάκληση εμπορευμάτων» στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις). Η ανάκληση των προϊόντων ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2018. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει συνάψει ιδιωτικό συμφωνητικό διακανονισμού με την εκπρόσωπο της παραγωγού εταιρείας και της ασφαλιστικής της εταιρείας δυνάμει του οποίου η Εταιρεία θα λάβει ως αποζημίωση το ποσό των € 2.827.102,77.

Η κίνηση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 2017, έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο την 01.01	(707.388,48)	(707.388,48)	(707.388,48)	(707.388,48)
Πρόσθετη πρόβλεψη	(48.761,32)	-	(48.761,32)	-
Υπόλοιπο την 31.12	(756.149,80)	(707.388,48)	(756.149,80)	(707.388,48)

Κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 δεν υφίστανται ληξιπρόθεσμες μη απομειωμένες απαιτήσεις.

Η χρονική απεικόνιση (ενηλικίωση) των εμπορικών απαιτήσεων αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έως 30 ημέρες	1.444.885,91	1.230.053,46	1.575.903,86	1.128.848,38
Από 31 έως 180 ημέρες	1.502.671,38	1.214.365,76	1.587.862,82	1.214.365,76
Από 181 έως 360 ημέρες	-	-	672.195,03	518.714,60
	2.947.557,29	2.444.419,22	3.835.961,71	2.861.928,74

7.8 Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμείο	986.046,86	816.702,62	986.046,86	816.702,62
Καταθέσεις όψεως	2.824.195,03	3.582.964,87	2.476.167,34	3.146.422,85
Σύνολο	3.810.241,89	4.399.667,49	3.462.214,20	3.963.125,47

Τα έσοδα από τόκους από καταθέσεις όψεως συμπεριλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά έσοδα στις συνημμένες καταστάσεις.

7.9 Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε € 1.124.000,00 είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρείται σε 20.000 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 56,20 εκάστη.

	Αριθμός Μετοχών	Ονομαστική Αξία Μετοχής	Μετοχικό Κεφάλαιο
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	20.000	56,20	1.124.000,00
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018	20.000	56,20	1.124.000,00

7.10 Αποθεματικά

Τακτικό αποθεματικό: Σύμφωνα με την Ελληνική εμπορική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, από τα κέρδη της χρήσης, να σχηματίζουν το 5% σαν τακτικό αποθεματικό μέχρις ότου αυτό φτάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού τους κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό δεν μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους.

Ο λογαριασμός «Αποθεματικά» αναλύεται ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Τακτικό αποθεματικό	Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης	Αποθεματικό εύλογης αξίας	Σύνολο
Υπόλοιπο 01/01/17	472.466,77	(27.670,62)	34.181,39	478.977,54
Τακτικό αποθεματικό χρήσης	194.118,70			194.118,70
Κινήσεις περιόδου		(9.531,50)	31.075,89	21.544,39
Υπόλοιπο 31/12/17	666.585,47	(37.202,12)	65.257,28	694.640,63
Υπόλοιπο 01/01/18	666.585,47	(37.202,12)	65.257,28	694.640,63
Τακτικό αποθεματικό χρήσης				
Κινήσεις περιόδου		11.394,74	52.089,75	63.484,49
Υπόλοιπο 31/12/18	666.585,47	(25.807,38)	117.347,03	758.125,12

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό εύλογης αξίας	Σύνολο
Υπόλοιπο 01/01/17	472.466,77	34.181,39	506.648,16
Τακτικό αποθεματικό χρήσης	194.118,70		194.118,70
Κινήσεις περιόδου		31.075,89	31.075,89
Υπόλοιπο 31/12/17	666.585,47	65.257,28	731.842,75
Υπόλοιπο 01/01/18	666.585,47	65.257,28	731.842,75
Κινήσεις περιόδου		52.089,75	52.089,75
Υπόλοιπο 31/12/18	666.585,47	117.347,03	783.932,50

7.11 Δανεισμός

Οι δανειακές υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Σύνολο μακροπροθέσμων δανείων	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός				
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	1.541.160,36	1.101.859,45	1.541.160,36	1.101.859,45
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	209.388,17	187.709,70	209.388,17	187.709,70
Σύνολο βραχυπροθέσμων δανείων	1.750.548,53	1.289.569,15	1.750.548,53	1.289.569,15
Σύνολο δανείων	2.613.068,46	2.361.477,25	2.613.068,46	2.361.477,25

Τα βασικά δεδομένα της συναφθέντων συμβάσεων βραχυχρόνιας χρηματοδότησης παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Νόμισμα	Δάνειο	Τράπεζα	Ημ/νία σύμβασης	Ποσό σύμβασης	Υπόλοιπο 31.12.2018	Υπόλοιπο 31.12.2017
€	Σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό	Εθνική	5/2/2013	1.300.000,00	1.009.853,26	907.061,63
€	Σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό	EFG	1/1/1997	5.300.000,00	130.000,00	94.452,77
€	Σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό	EFG	11/02/2015	500.000,00		-
€	Σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό	Πειραιώς	15/11/2011	2.000.000,00	401.307,10	100.345,05

Η Εταιρεία έχει συνάψει δάνεια μόνο σε Ευρώ. Ο τραπεζικός δανεισμός της εταιρείας είναι εξασφαλισμένος με ενεχυρίαση αξιογράφων ύψους € 830.879,11 (2017: € 445.932,10).

Κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 η θυγατρική εταιρεία δεν είχε δανειακές υποχρεώσεις.

Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων με την παρούσα αξία των ελάχιστων πληρωμών έχουν ως εξής:

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης - Ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μέχρι 1 έτος	313.874,91	313.874,91	313.874,91	313.874,91
Από 2 έως και 5 έτη	1.020.103,45	1.255.499,65	1.020.103,45	1.255.499,65
Πάνω από 5 έτη		78.478,73		78.478,73
Σύνολο	1.333.978,36	1.647.853,29	1.333.978,36	1.647.853,29
Μελλοντικές χρεώσεις χρηματοοικονομικού κόστους στις χρηματοδοτικές μισθώσεις	(262.070,26)	(388.235,47)	(262.070,26)	(388.235,47)
	1.071.908,10	1.259.617,80	1.071.908,10	1.259.617,80

Παρούσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικών μισθώσεων

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μέχρι 1 έτος	209.388,17	187.709,70	209.388,17	187.709,70
Από 2 έως και 5 έτη	862.519,93	994.138,93	862.519,93	994.138,93
Πάνω από 5 έτη		77.769,17		77.769,17
	1.071.908,10	1.259.617,80	1.071.908,10	1.259.617,80

Οι μεταβολές των υποχρεώσεων που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες έχουν ως εξής:

	Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2017	837.630,03	1.425.485,98	2.263.116,01
Εισπράξεις από εκδοθέντα δάνεια	1.765.860,26		1.765.860,26
Εξοφλήσεις δανείων	(1.501.630,84)	(165.868,18)	(1.667.499,02)
Σύνολο χρηματοροών	264.229,42	(165.868,18)	98.361,24
Μεταβολές χρεωμένες στα χρηματοοικονομικά έξοδα			
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2017	1.101.859,45	1.259.617,80	2.361.477,25

	Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2018	1.101.859,45	1.259.617,80	2.361.477,25
Εισπράξεις από εκδοθέντα δάνεια	1.389.419,89		1.389.419,89
Εξοφλήσεις δανείων	(950.118,98)	(187.709,70)	(1.137.828,68)
Σύνολο χρηματοροών	439.300,91	(187.709,70)	251.591,21
Μεταβολές χρεωμένες στα χρηματοοικονομικά έξοδα			
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2018	1.541.160,36	1.071.908,10	2.613.068,46

7.12 Έσοδα Επομένων Χρήσεων

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα επομένων χρήσεων	251.891,64	329.396,75	251.891,64	329.396,75

Το κονδύλι «Έσοδα επομένων χρήσεων» περιλαμβάνει το κέρδος που προέκυψε από την πώληση και επαναμίσθωση (sale & lease back) ακινήτου της Εταιρείας σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 και το οποίο κατανέμεται στα αποτελέσματα σύμφωνα με τη διάρκεια της χρηματοδοτικής μίσθωσης, η οποία είχε ορισθεί σε 15 έτη.

7.13 Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού

Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού που παρουσιάζονται στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Παρούσα αξία υποχρεώσεων	792.312,61	689.433,55	792.312,61	689.433,55
Παροχές πληρωθείσες εντός του τρέχοντος έτους	(29.304,80)		(29.304,80)	-
Έσοδα / (έξοδα) αναγνωρισμένα στην κατάσταση συνολικών εσόδων	86.177,59	57.755,40	86.177,59	57.755,40
Αναλογιστικό (κέρδος)/ζημιά στην υποχρέωση	39.722,51	45.123,66	39.722,51	45.123,66
Καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση) στον ισολογισμό	888.907,91	792.312,61	888.907,91	792.312,61

Τα ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση συνολικών εσόδων έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	51.150,66	45.345,59	51.150,66	45.345,59
Χρηματοοικονομικό κόστος	13.469,32	12.409,81	13.469,32	12.409,81
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	21.557,61	-	21.557,61	-
Συνολική επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	86.177,59	57.755,40	86.177,59	57.755,40

Η κίνηση της υποχρέωσης που έχει καταχωρηθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή υποχρέωση στην αρχή της χρήσης	792.312,61	689.433,55	792.312,61	689.433,55
Εισφορές πληρωθείσες εντός του τρέχοντος έτους	(29.304,80)	-	(29.304,80)	-
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	51.150,66	45.345,59	51.150,66	45.345,59
Χρηματοοικονομικό κόστος	13.469,32	12.409,81	13.469,32	12.409,81
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	21.557,61	-	21.557,61	-
Αναλογιστικό (κέρδος)/ζημιά στην υποχρέωση	39.722,51	45.123,66	39.722,51	45.123,66
Καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση) ισολογισμού	888.907,91	792.312,61	888.907,91	792.312,61

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στη Καθαρή Θέση μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αναλογιστικό (κέρδος) ζημιά στην υποχρέωση	39.722,51	45.123,66	39.722,51	45.123,66

Η ανάλυση ευαισθησίας των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών σε μεταβολές των αναλογιστικών παραδοχών είναι η εξής:

	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	807.384	-9%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	980.541	10%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	970.791	9%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	811.285	-9%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,6%	1.7%
Μελλοντικές αυξήσεις αποδοχών	2%	2%
Πληθωρισμός	2%	2%

7.14 Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

	31/12/2018 ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2018 ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υποχρεώσεις για δικαίωμα επιστροφής	554.153,95	554.153,95
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	35.401,00	35.401,00
	<u>589.554,95</u>	<u>589.554,95</u>

Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρέωση για τις πωλήσεις με δικαίωμα επιστροφής. Η εκτίμηση για τις επιστροφές προϊόντων βασίζεται στα ιστορικά δεδομένα. Κατά την επιστροφή των προϊόντων ο πελάτης: α) λαμβάνει πίστωση έναντι ποσών που οφείλονται στον Όμιλό και την Εταιρεία ή β) λαμβάνει άλλα προϊόντα σε αντικατάσταση των επιστραφέντων προϊόντων.

7.15 Εμπορικές και Λοιπές Υποχρεώσεις

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές υποχρεώσεις				
Προμηθευτές	5.597.522,18	3.361.746,13	5.595.855,37	3.259.525,13
Προκαταβολές πελατών	1.794.269,23	1.729.271,22	1.794.269,23	1.729.271,22
Επιταγές πληρωτέες	5.653.198,83	5.012.923,86	5.653.198,83	5.012.923,86
	<u>13.044.990,24</u>	<u>10.103.941,21</u>	<u>13.043.323,43</u>	<u>10.001.720,21</u>
Λοιπές υποχρεώσεις				
Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	59.764,85	38.241,99	59.764,85	38.241,99
Υποχρεώσεις για ανάκληση εμπορευμάτων	-	1.488.160,17	-	1.488.160,17
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	602.448,10	373.185,53	591.194,83	360.696,86
Υποχρεώσεις για δικαίωμα επιστροφής	239.921,07	-	239.921,07	-
Πιστωτές διάφοροι	419.313,67	24.681,61	414.386,94	22.272,00
Έσοδα επομένων χρήσεων	77.505,11	77.505,11	77.505,11	77.505,11
	<u>1.398.952,80</u>	<u>2.001.774,41</u>	<u>1.382.772,80</u>	<u>1.986.876,13</u>
Σύνολο	<u>14.443.943,04</u>	<u>12.105.715,62</u>	<u>14.426.096,23</u>	<u>11.988.596,34</u>

Όπως προαναφέρθηκε στη σημείωση 7.7 τον Δεκέμβριο του 2017 στο κονδύλι «Υποχρεώσεις για ανάκληση εμπορευμάτων» περιλαμβάνεται η υποχρέωση για αποζημίωση των πελατών της Εταιρείας απόρροια της ανάκλησης των προϊόντων που παρήχθησαν από την παραγωγό εταιρεία Lactalis Nutrition Santé. Οι εν λόγω υποχρεώσεις τακτοποιήθηκαν εντός του έτους 2018.

7.16 Φορολογικές Υποχρεώσεις

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος προστιθέμενης αξίας	9.758,91	265.644,22	-	265.644,22
Φόροι αμοιβών προσωπικού	221.159,27	208.223,68	221.159,27	208.223,68
Φόροι-τέλη αμοιβών τρίτων	10.067,29	7.567,09	10.067,29	7.567,09
Φόρος εισοδήματος	853.083,92	2.549.218,39	853.083,92	2.549.218,39
Λοιποί φόροι πληρωτέοι	133.914,72	60.290,59	133.914,72	58.645,90
Σύνολο	1.227.984,11	3.090.943,97	1.218.225,20	3.089.299,28

7.17 Ανάλυση Εξόδων

Τα έξοδα (κόστος πωλήσεων, έξοδα διοίκησης, έξοδα διάθεσης, έξοδα έρευνας & ανάπτυξης) αναλύονται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές προσωπικού	9.125.545,79	9.076.030,45	8.727.695,78	8.701.787,30
Αμοιβές τρίτων	3.357.885,21	3.198.768,89	3.313.581,65	3.144.205,06
Παροχές τρίτων	1.081.649,02	972.942,03	1.006.645,83	928.148,70
Φόροι & τέλη	825.272,27	668.253,66	825.272,27	668.253,66
Διάφορα έξοδα	10.072.772,14	9.635.502,01	9.691.538,36	9.003.536,47
Αποσβέσεις	269.477,21	237.867,26	269.477,21	237.867,26
Προβλέψεις	542.164,79	10.734,99	542.164,79	10.734,99
Αναλώσεις αποθεμάτων	12.766.139,83	13.709.427,63	12.880.500,16	13.967.086,86
	38.040.906,26	37.509.526,92	37.256.876,05	36.661.620,30

Τα παραπάνω έξοδα κατανέμονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος πωληθέντων	16.017.536,30	16.064.598,92	16.131.896,63	16.322.258,15
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	3.391.050,88	4.076.050,69	2.492.660,34	2.970.484,84
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	18.404.889,29	17.130.264,52	18.404.889,29	17.130.264,52
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	227.429,79	238.612,79	227.429,79	238.612,79
	38.040.906,26	37.509.526,92	37.256.876,05	36.661.620,30

7.18 Λοιπά Έσοδα / (Έξοδα) Εκμετάλλευσης

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης» αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιπά έξοδα				
Ζημίες εκποίησης / απομείωσης παγίων	(49.906,13)	-	(49.906,13)	-
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	-	(145.477,65)		(125.930,00)
Ζημίες απομείωσης επενδυτικών ακινήτων	(1.262,63)	(25.639,00)	(1.262,63)	(25.639,00)
Ζημίες απομείωσης ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων	(68.167,59)	(85.066,05)	(68.167,59)	(85.066,05)
Λοιπά έσοδα				
Συνεισπραττόμενα έσοδα πωλήσεων	131.842,77	39.774,83	131.842,77	39.774,83
Αντιστροφή απομείωσης επενδυτικών ακινήτων	29.100,00	21.605,00	29.100,00	21.605,00
Αντιστροφή απομείωσης ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων	29.212,48	3.640,12	29.212,48	3.640,12
Έσοδα για αποζημιώσεις ανάκλησης	3.048.514,15	723.628,12	3.048.514,15	723.628,12
Κέρδη από πώληση παγίων	50,00		50,00	
Λοιπά έσοδα	39.712,76	512.174,71	39.712,76	512.174,71
Σύνολο	3.159.095,81	1.044.640,08	3.159.095,81	1.064.187,73

7.19 Χρηματοοικονομικά Έσοδα / (Έξοδα)

Το κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα» αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Χρηματοοικονομικά έξοδα				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	(61.828,28)	(22.774,58)	(59.715,87)	(21.435,24)
Τόκοι & έξοδα είσπραξης απαιτήσεων	(552,65)	(16.526,56)	(552,65)	(16.526,56)
Τόκοι χρηματοδοτικής μίσθωσης	(105.292,74)	(127.184,71)	(105.292,74)	(127.184,71)
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	(1.080,00)	(29.287,85)	(1.080,00)	(29.287,85)
Συναλλαγματικές διαφορές	(9.789,10)	(1.429,10)	(21.867,46)	(1.429,10)
Ζημίες αποτίμησης συμμετοχών	-	-	(286.344,20)	(287.148,77)
Αναλογιστικοί τόκοι	(13.469,32)	(12.409,81)	(13.469,32)	(12.409,81)
	(192.012,09)	(209.612,61)	(488.322,24)	(495.422,04)
Χρηματοοικονομικά έσοδα				
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	298,01	130,93	1,34	1,37
Συναλλαγματικές διαφορές	1.208,50	4.330,81	302,88	1.236,72
Κέρδη από πώληση και επαναγορά ακινήτου	77.505,11	77.505,11	77.505,11	77.505,11
	79.011,62	81.966,85	77.809,33	78.743,20
Σύνολο	(113.000,47)	(127.645,76)	(410.512,91)	(416.678,84)

7.20 Φόρος Εισοδήματος – Αναβαλλόμενοι Φόροι

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα είχε ορισθεί στο 29% για το 2018, αλλά με σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν.4579/2018, σταδιακά θα μειώνεται κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως:

- 28% για το έτος 2019
- 27% για το έτος 2020
- 26% για το έτος 2021
- 25% για το έτος 2022 και εφεξής

Λόγω της σταδιακής μείωσης τα επόμενα έτη του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, από την επαναμέτρηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από αναβαλλόμενη φορολογία, προέκυψε αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος (έξοδο) ποσού Ευρώ 56.829,82.

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές και τα διοικητικά δικαστήρια. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση. Από την οικονομική χρήση 2011 και μετά οι φορολογικές δηλώσεις υπόκεινται στη διαδικασία έκδοσης έκθεσης φορολογικής συμμόρφωσης. Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συμψηφισμό φορολογητέων κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων που ακολουθούν τη χρήση στην οποία πραγματοποιήθηκαν. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, οι εταιρείες καταβάλλουν κάθε χρόνο προκαταβολή φόρου εισοδήματος υπολογιζόμενη 100% επί του φόρου εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης η οποία συμψηφίζεται με τον πληρωτέο φόρο εισοδήματος της επόμενης χρήσης. Τυχόν υπερβάλλον ποσό προκαταβολής επιστρέφεται στην εταιρεία μετά από φορολογικό έλεγχο.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για την χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τη μητρική Εταιρεία που υπόκειται στην διαδικασία του Φορολογικού Πιστοποιητικού η «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» για τις οικονομικές χρήσεις 2011 έως και 2017 έχει εκδοθεί χωρίς προσαρμογές. Για τη χρήση 2018 η μητρική Εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δεν θα ασκήσουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ανέλεγκτες χρήσεις

Λαμβάνοντας υπ' όψη την παραπάνω διαδικασία σχετικά με την έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης για τη μητρική εταιρεία, στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα έτη κατά τα οποία ο φορολογικός έλεγχος δεν έχει διενεργηθεί / ολοκληρωθεί, και κατά συνέπεια οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και της θυγατρικής της για τις ανέλεγκτες αυτές χρήσεις δεν έχουν καταστεί οριστικές:

Εταιρεία	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις
Frezyderm A.B.E.E.	2018
FREZYDERM UK LTD	2015*-2018

* η χρήση λήξης 31/12/2015 αποτελεί τη πρώτη εταιρική χρήση

Ο φόρος εισοδήματος, που έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος εισοδήματος	1.279.730,45	1.998.573,43	1.279.730,45	1.998.573,43
Αναβαλλόμενος φόρος	698.347,83	13.435,30	554.974,59	13.435,30
Σύνολο	1.978.078,28	2.012.008,73	1.834.705,04	2.012.008,73

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προέρχονται από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής βάσης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ Αναβαλλόμενοι φόροι Ενεργητικού	Σωρευτική επίδραση ΔΠΧΑ 15	(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσης	Χρέωση/(Πίστωση στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος	
	01/01/2017			31/12/2017
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	136.556,33	(599,76)		135.956,57
Επενδυτικά ακίνητα	160.607,68	1.169,86		161.777,54
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	199.935,73	16.749,07	13.086,00	229.770,80
Προβλέψεις για απαξίωση αποθεμάτων	33.237,07	(10.037,07)		23.200,00
	530.336,81	7.282,10	13.086,00	550.704,91
	01/01/2018			31/12/2018
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	135.956,57	(19.649,31)		116.307,26
Επενδυτικά ακίνητα	161.777,54	(29.273,48)		132.504,06
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	229.770,80	(13.029,66)	5.485,84	222.226,98
Προβλέψεις για επιστροφές προϊόντων		197.409,19		213.928,78
Λοιπά Προβλέψεις για απαξίωση αποθεμάτων	23.200,00	10.266,29		10.266,29
	550.704,91	197.409,19	5.485,84	827.733,37

FREZYDERM A.B.E.E.

(ποσά σε ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Σωρευτική επίδραση ΔΠΧΑ 15	(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσης	Χρέωση/(Πίστωση στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος)	
Αναβαλλόμενοι φόροι Ενεργητικού				
	01/01/2017			31/12/2017
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	136.556,33	(599,76)		135.956,57
Επενδυτικά ακίνητα	160.607,68	1.169,86		161.777,54
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	199.935,73	16.749,07	13.086,00	229.770,80
Προβλέψεις για απαξίωση αποθεμάτων	33.237,07	(10.037,07)		23.200,00
	530.336,81	7.282,10	13.086,00	550.704,91
	01/01/2018			31/12/2018
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	135.956,57	(19.649,31)		116.307,26
Επενδυτικά ακίνητα	161.777,54	(29.273,48)		132.504,06
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	229.770,80	(13.029,66)	5.485,84	222.226,98
Προβλέψεις για επιστροφές προϊόντων	197.409,19	16.519,59		213.928,78
Λοιπά		153.639,53		153.639,53
Προβλέψεις για απαξίωση αποθεμάτων	23.200,00	109.300,00		132.500,00
	550.704,91	197.409,19	5.485,84	971.106,61

ΟΜΙΛΟΣ	(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσης	Χρέωση/(Πίστωση στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος)	
Αναβαλλόμενοι φόροι Παθητικού			
	01/01/2017		31/12/2017
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(100.401,57)	(20.717,41)	(12.692,96)
	(100.401,57)	(20.717,41)	(12.692,96)
	01/01/2018		31/12/2018
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(133.811,94)	(9.163,50)	(12.461,29)
Προβλέψεις	-	(763.317,75)	(763.317,75)
	(133.811,94)	(772.481,25)	(12.461,29)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	(Χρέωση) / πίστωση αποτελεσμάτων χρήσης	Χρέωση/(Πίστωση στα ίδια κεφάλαια μέσω κατάστασης συνολικού εισοδήματος)	
Αναβαλλόμενοι φόροι Παθητικού			
	01/01/2017		31/12/2017
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(100.401,57)	(20.717,41)	(12.692,96)
	(100.401,57)	(20.717,41)	(12.692,96)
	01/01/2018		31/12/2018
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(133.811,94)	(9.163,50)	(12.461,29)
Προβλέψεις	-	(763.317,75)	(763.317,75)
	(133.811,94)	(772.481,25)	(12.461,29)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αναβαλλόμενος φόρος (καθαρό υπόλοιπο) – αρχή χρήσης	416.892,98	429.935,24	416.892,98	429.935,24
Αναβαλλόμενος φόρος που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	(698.347,82)	(13.435,31)	(554.974,58)	(13.435,31)
Αναβαλλόμενος φόρος που αναγνωρίστηκε στα ίδια Κεφάλαια μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	(6.975,45)	393,04	(6.975,45)	393,04
Σωρευτική επίδραση ΔΠΧΑ 15	197.409,19		197.409,19	
Αναβαλλόμενος φόρος (καθαρό υπόλοιπο) – τέλους χρήσης	(91.021,11)	416.892,98	52.352,14	416.892,98

7.21 Κέρδη ανά Μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με τη διαίρεση του αναλογούντος στους μετόχους της Εταιρείας κέρδος ή ζημία με το μέσο σταθμικό αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία, κατά την διάρκεια της χρήσης.

Τα κέρδη ανά μετοχή, αναλύονται ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους	3.344.678,35	3.895.679,83
Σταθμισμένος μέσος όρος μετοχών	20.000	20.000
Βασικά κέρδη ανά μετοχή	167,2339	194,7840

7.22 Μερίσματα**Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2017**

Στις 10/09/2018 η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας ενέκρινε τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού € 1.600.000,00 ήτοι ποσό € 80 ανά μετοχή.

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που έχει προγραμματιστεί για την 10^η Σεπτεμβρίου 2019, τη διανομή μερίσματος συνολικού ποσού € 1.900.000,00 ήτοι € 95 ανά μετοχή.

8. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σωρευτικές πωλήσεις				
Έσοδα από πωλήσεις αγαθών	-	-	243.281,51	226.313,21
Πωλήσεις παγίων				
Πωλήσεις υπηρεσιών / Λουτά έσοδα			225.955,28	259.063,67
Σωρευτικές αγορές				
Αγορές αγαθών				
Αγορές παγίων				
Παροχές προς τη Διοίκηση				
Μισθοί και άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	317.013,68	1.053.885,68	317.013,68	1.053.885,68
Λοιπές αμοιβές και παροχές	10.380,00		10.380,00	
Απαιτήσεις/υποχρεώσεις από/σε συνδεδεμένα μέρη				
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη		994.119,04	1.677.090,62	994.119,04
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	400.900,44	14.487,50	400.900,44	14.487,50

9. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

9.1 Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις από Επίδικες ή υπό Διαιτησία Διαφορές

Σε βάρος του Ομίλου εκκρεμούν δικαστικές διαφορές ή διαιτησίες, οι οποίες σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης δεν αναμένεται να επηρεάσουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση του Ομίλου και της Εταιρείας.

9.2 Δεσμεύσεις από Λειτουργικές Μισθώσεις

Ο Όμιλος κατά την 31/12/2018 είχε συνάψει συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων που αφορούν την ενοικίαση ακινήτων και αυτοκινήτων οι οποίες λήγουν σε διάφορες ημερομηνίες.

Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές ενοικίων λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως ακολούθως:

	Κατά την 31/12/2018	Κατά την 31/12/2017
Μέχρι 1 έτος	470.728,76	365.105,20
Από 1 έως και 5 έτη	804.828,46	567.826,35
Πάνω από 5 έτη	27.718,20	37.263,29

Τα έξοδα λειτουργικών μισθώσεων τα οποία καταχωρήθηκαν στην κατάσταση συνολικών εσόδων της περιόδου 01/01 - 31/12/2018 ανήλθαν σε € 495.678,52.

9.3 Προβλέψεις και Λοιπές Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές και τα διοικητικά δικαστήρια. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση. Από την οικονομική χρήση 2011 και μετά οι φορολογικές δηλώσεις υπόκεινται στη διαδικασία έκδοσης έκθεσης φορολογικής συμμόρφωσης. Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συμψηφισμό φορολογητέων κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων που ακολουθούν τη χρήση στην οποία πραγματοποιήθηκαν. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, οι εταιρείες καταβάλλουν κάθε χρόνο προκαταβολή φόρου εισοδήματος υπολογιζόμενη 100% επί του φόρου εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης η οποία συμψηφίζεται με τον πληρωτέο φόρο εισοδήματος της επόμενης χρήσης. Τυχόν υπερβάλλον ποσό προκαταβολής επιστρέφεται στην εταιρεία μετά από φορολογικό έλεγχο.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για την χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τη μητρική Εταιρεία που υπόκειται στην διαδικασία του Φορολογικού Πιστοποιητικού η «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» για τις οικονομικές χρήσεις 2013 έως και 2017 έχει εκδοθεί χωρίς προσαρμογές. Για τη χρήση 2018 η μητρική Εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65α Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δεν θα ασκήσουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ανέλεγκτες χρήσεις

Λαμβάνοντας υπ' όψη την παραπάνω διαδικασία σχετικά με την έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης για τη μητρική εταιρεία, στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα έτη κατά τα οποία ο φορολογικός έλεγχος δεν έχει διενεργηθεί / ολοκληρωθεί, και κατά συνέπεια οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και της θυγατρικής της για τις ανέλεγκτες αυτές χρήσεις δεν έχουν καταστεί οριστικές:

Εταιρεία	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις
Frezyderm A.B.E.E.	2018
FREZYDERM UK LTD	2015*-2018

* η χρήση λήξης 31/12/2015 αποτελεί τη πρώτη εταιρική χρήση

10. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου**10.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου**

Οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας τον εκθέτουν σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο, σε κίνδυνο αγοράς (συμπεριλαμβανομένου του συναλλαγματικού κινδύνου, του κινδύνου μεταβολής των τιμών και του κινδύνου επιτοκίου), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Η πολιτική που εφαρμόζει ο Όμιλος στη διαχείριση των κινδύνων επικεντρώνεται στην αδυναμία πρόβλεψης του χρόνου είσπραξης των πωλήσεων και επιδιώκει να ελαχιστοποιεί τις πιθανές συνέπειές της στη ρευστότητα και στα αποτελέσματά του. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν χρησιμοποιούν παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία. Οι δραστηριότητες του Ομίλου επηρεάζονται σημαντικά από τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, όπως τα επίπεδα της ανεργίας, τα επιτόκια, τα επίπεδα πληθωρισμού, τα ποσοστά φορολόγησης και το ύψος της αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι αναλαμβάνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες και πρωτοβουλίες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου. Η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να προβλέψει με ακρίβεια τις πιθανές εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία, ωστόσο με βάση την αξιολόγησή της, η Διοίκηση έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν απαιτούνται πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης των χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Οι παρακάτω κίνδυνοι επηρεάζονται σημαντικά από τους επιβαλλόμενους ελέγχους κεφαλαίων καθώς και το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, όπως αναλύθηκαν παραπάνω.

α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια να επηρεάσουν τη διακύμανση της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει ο Όμιλος. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου να διαχειρίζεται και να ελέγχει την έκθεσή του σε αποδεκτά όρια.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα οι επιμέρους κίνδυνοι που συνθέτουν τον κίνδυνο αγοράς και οι πολιτικές διαχείρισής τους από τον Όμιλο.

ι Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό κίνδυνο επιτοκίου.

Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου αναφέρεται σε υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης με κυμαινόμενο επιτόκιο που τον εκθέτει σε κίνδυνο ταμειακών ροών ωστόσο ο συγκεκριμένος κίνδυνος δεν θεωρείται σημαντικός.

ii. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών της διεξάγεται σε Ευρώ.

iii. Κίνδυνος διακύμανσης τιμών

Ο σκοπός της διαχείρισης κινδύνου από τις συνθήκες της αγοράς είναι να ελέγχει την έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, με παράλληλη βελτιστοποίηση των αποδόσεων.

β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στον Όμιλο και στην Εταιρεία οικονομική ζημία εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών του στοιχείων.

Οι αθετημένες πληρωμές από πελάτες είναι μέγεθος το οποίο μπορεί ενδεχόμενα να επηρεάσει αρνητικά την ομαλή ρευστότητα του Ομίλου και της Εταιρείας. Λόγω του μεγάλου αριθμού πελατών και της διασποράς της πελατειακής βάσης της Εταιρείας δεν υπάρχει συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία συνεργάζεται με εξειδικευμένη ασφαλιστική εταιρεία για την ασφάλιση των απαιτήσεων της.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτικές με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πωλήσεις πραγματοποιούνται με πελάτες που χαρακτηρίζονται από το κατάλληλο πιστοληπτικό ιστορικό και την ανάλογη υπόληψη. Η Διοίκηση παρακολουθεί τακτικά τη χρονολογική κατάταξη των εκκρεμών απαιτήσεων.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος έχει δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να προκαλέσουν πιστωτικό κίνδυνο:

- τις εμπορικές απαιτήσεις και
- τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, δεδομένου ότι ο Όμιλος διατηρεί τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ζημία απομείωσης είναι επουσιώδης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία η πρόβλεψη ζημίας επιμετρώνται πάντα σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ'όλη τη διάρκεια ζωής για τις εμπορικές απαιτήσεις και τα λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά τελικά ότι θα εισπράξει. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

γ) Κίνδυνος ρευστότητας (χρηματοδοτικός κίνδυνος)

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος και η Εταιρεία να μην μπορέσουν να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις όταν απαιτείται. Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα, μέσω της διαθεσιμότητας επαρκών ταμειακών διαθεσίμων ή / και πιστωτικών ορίων, που διασφαλίζουν την εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με λήξη στους επόμενους 12 μήνες. Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχονται σε Ευρώ 21.409.575,46 και τα δάνειά του ανέρχονται σε Ευρώ 2.613.068,46.

Παρακάτω παρατίθεται ανάλυση των μη προεξοφλημένων συμβατικών πληρωμών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας:

ΟΜΙΛΟΣ	Έως 1 έτος	2 με 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
31/12/2017				
Δανειακές υποχρεώσεις (χρεολυτικά δάνεια & υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης)	1.289.569	994.138,93	77.769,17	2.361.477,25
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	12.105.715,62			12.105.715,62
31/12/2018				
Δανειακές υποχρεώσεις (χρεολυτικά δάνεια & υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης)	1.750.548,53	862.519,93		2.613.068,46
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	14.581.746,86			14.581.746,86

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Έως 1 έτος	2 με 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
31/12/2017				
Δανειακές υποχρεώσεις (ομολογιακά & χρεολυτικά δάνεια)	1.289.569	994.138,93	77.769,17	2.361.477,25
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	11.988.596,34			11.988.596,34
31/12/2018				
Δανειακές υποχρεώσεις (ομολογιακά & χρεολυτικά δάνεια)	1.750.548,53	862.519,93		2.613.068,46
Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις	14.563.900,05			14.563.900,05

δ) Επιχειρησιακοί κίνδυνοι*Κίνδυνος Πωλήσεων*

Ο κίνδυνος πωλήσεων αναφέρεται σε ανασταλτικούς παράγοντες για την ανάπτυξη των πωλήσεων των εταιρειών του Ομίλου. Η διατήρηση της αβεβαιότητας του οικονομικού περιβάλλοντος σε συνδυασμό με οποιαδήποτε περαιτέρω μείωση του διαθέσιμου προς κατανάλωση εισοδήματος, ενδέχεται να συνεχίζει να επηρεάζει την αγορά. Η στρατηγική του Ομίλου για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων εστιάζεται στη διαρκή προσήλωση στους στρατηγικούς πυλώνες που έχει θέσει (συνεχείς προϊόντικές καινοτομίες, έμφαση στην ποιότητα, κλπ.).

Λοιποί Κίνδυνοι

Οι δραστηριότητες του Ομίλου που σχετίζονται με τα καταναλωτικά προϊόντα, εμπεριέχουν ορισμένους ειδικούς κινδύνους. Ο Όμιλος προσαρμόζομενη στις κοινοτικές οδηγίες και την κείμενη νομοθεσία, διατηρεί υψηλό επίπεδο υγειονομικών προδιαγραφών και ελαχιστοποιεί τυχόν κινδύνους που πιθανόν να υπάρξουν.

10.2 Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση της διατήρησης ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με

σκοπό την υποστήριξη της επιχειρησιακής λειτουργίας τους και τη μεγιστοποίηση της αξίας των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί προσαρμογές προκειμένου να αναρμονίζονται με τις αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον.

Ένα σημαντικό μέσο για τη διαχείριση κεφαλαίου είναι η χρήση του δείκτη μόχλευσης (ο δείκτης του καθαρού δανεισμού προς τα ίδια κεφάλαια). Στον υπολογισμό του καθαρού δανεισμού περιλαμβάνονται τα δάνεια μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.

Ο δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης για 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 διαμορφώθηκε ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.750.548,53	1.289.569,15	1.750.548,53	1.289.569,15
Σύνολο δανεισμού	2.613.068,46	2.361.477,25	2.613.068,46	2.361.477,25
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-3.810.241,89	-4.399.667,49	-3.462.214,20	-3.963.125,47
Καθαρός δανεισμός	-1.197.173,43	-2.038.190,24	-849.145,74	-1.601.648,22
Ίδια Κεφάλαια	5.417.665,91	4.685.786,22	7.404.109,77	6.241.914,28
Δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης	-0,22	-0,43	-0,11	-0,26

10.3 Εύλογη αξία

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες, είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Επίπεδο 3: τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν υπήρξαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1, 2 και 3 για τη μέτρηση της εύλογης αξίας.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται μια σύγκριση, των λογιστικών αξιών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας που διακρατούνται στο αποσβεσμένο κόστος και των εύλογων αξιών τους:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	2018	2017	2018	2017
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	7.812.955,66	7.175.604,23	7.812.955,66	7.175.604,23
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.810.241,89	4.399.667,49	3.810.241,89	4.399.667,49
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	1.750.548,53	1.289.569,15	1.750.548,53	1.289.569,15
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	14.443.943,04	12.105.715,62	14.443.943,04	12.105.715,62
ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	2018	2017	2018	2017
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	8.681.667,89	8.058.790,91	8.681.667,89	8.058.790,91
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.462.214,20	3.963.125,47	3.462.214,20	3.963.125,47
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	862.519,93	1.071.908,10	862.519,93	1.071.908,10
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	1.750.548,53	1.289.569,15	1.750.548,53	1.289.569,15
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	14.426.096,23	11.988.596,34	14.426.096,23	11.988.596,34

Η εύλογη αξία των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων, των πελατών και των προμηθευτών προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες.

Η εύλογη αξία των επενδυτικών και ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων του Επιπέδου 3 επιμετρείται από ανεξάρτητους ειδικούς εξωτερικούς εκτιμητές.

11. Υφιστάμενα Εμπράγματα Βάρη

Επί των ακινήτων της εταιρείας δεν υφίσταται εμπράγματα βάρη. Για την εξασφάλιση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού της Εταιρείας έχουν συσταθεί ενέχυρα επί επιταγών εισπρακτέων συνολικού ποσού € 830.879,11 (2017: € 445.932,10).

12. Αριθμός Απασχολούμενου Προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της Εταιρείας ανήρχετο κατά την 31/12/2018 σε 232 και στις 31/12/2017 σε 206 άτομα. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της θυγατρικής εταιρείας Frezyderm UK Ltd ανήρχετο κατά την 31/12/2018 σε 8 και στις 31/12/2017 σε 9 άτομα.

13. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Πέραν των ήδη αναφερθέντων γεγονότων, δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν τον Όμιλο και την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. &
Διευθύνων Σύμβουλος**

Ιωάννης Αναστασίου
ΑΔΤ ΑΒ 249702

**Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
& Διευθύνων Σύμβουλος**

Ευθύμιος Αναστασίου
ΑΔΤ ΑΒ 345070

**Η Προϊστάμενη
Λογιστηρίου**

Αικατερίνη Μελισσάρη
ΑΔΤ ΑΚ 758698